

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie

Data przeprowadzenia wizytacji: **6-7 maja 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	19
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	32
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	39
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	44
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	50
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	52
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	54
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	57
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	60
Zalecenia	61
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	62

6. Załączniki:	63
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	63

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Ariadna Strugielska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Ewa Kujawska-Lis, ekspert PKA
2. dr hab. Katarzyna Smyk, ekspert PKA
3. Beata Opala, ekspert ds. pracodawców
4. Julia Banasiak, ekspert ds. studenckich
5. Justyna Rokita-Kasprzyk, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym przez Wyższą Szkołę Europejską im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku, była uprzednio oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną w dniach 20-21 kwietnia 2015 r. Przedmiotowa ocena zakończyła się oceną warunkową przyznaną przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Uchwałą Nr 736/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej 17 września 2015 r. Następnie Uchwałą Nr 549/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 października 2017 r. odstąpiło od przeprowadzenia w roku akademickim 2017/2018 oceny programowej z uwagi na zmianę oceny warunkowej i wydanie oceny pozytywnej, która została wyrażona Uchwałą Nr 953/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 10 grudnia 2015 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się ze źródłami informacji, zawartymi w: przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny wraz z załącznikami, stroną internetową Uczelni oraz Wydziału, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami współpracującymi z Wydziałem.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopień	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	językoznawstwo – 59% nauki o kulturze i religii – 33% nauki o zarządzaniu i jakości – 7%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 134 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480h / 16 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- tłumaczenia specjalistyczne - komunikacja międzykulturowa w biznesie	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	51
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1264	1094
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	68 ECTS	52 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	124 ECTS	124 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	80	80

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁴ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium niespełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium niespełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium niespełnione

⁴ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia zakłada doskonałe opanowanie przez każdego absolwenta języka angielskiego ogólnego oraz języka specjalistycznego, a także drugiego języka obcego. Określenie „doskonalenie” nie wskazuje na konkretny poziom według ESOKJ. W przypadku obydwu języków nie sprecyzowano zatem w koncepcji, na jakim poziomie studenci je opanują. Zauważyć należy, że w koncepcji Uczelnia posługuje się nazwą filologia angielska, która nie jest zgodna z formalnie przyjętą nazwą kierunku.

Drugim celem kształcenia na kierunku jest rozwój umiejętności i kompetencji kluczowych w pracy w międzynarodowym środowisku biznesowym, takich jak komunikacja międzykulturowa oraz zagadnienia z obszaru biznesu i zarządzania (ścieżka *komunikacja międzykulturowa w biznesie*) lub rozwój umiejętności i kompetencji w zakresie tłumaczenia ustnego i pisemnego (ścieżka *tłumaczenia specjalistyczne*). W koncepcji kształcenia nie określono zamkniętego katalogu zawodów, do których przygotowuje kierunek studiów. Wymieniono typy zakładów i stanowiska pracy, w których absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie. Są to np. biura tłumaczeń (w przypadku ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne*) oraz firmy i organizacje międzynarodowe, poszukujące specjalistów z dziedziny języka biznesu lub komunikacji międzykulturowej lub tłumaczy, firmy i organizacje międzynarodowe zatrudniające menedżerów, konsultantów biznesowych i specjalistów ds. handlu zagranicznego i współpracy międzynarodowej, instytucje, organy i agencje Unii Europejskiej, instytucje kulturalne, agencje filmowe, galerie, muzea, które współpracują z międzynarodowymi instytucjami, media, biura spraw zagranicznych instytucji administracji państwowej, samorządu terytorialnego, utrzymujące kontakty międzynarodowe, ministerstwa (spraw zagranicznych, gospodarki, kultury) i agencje rządowe. Z wyjątkiem tłumacza w odniesieniu do jednej ścieżki kształcenia, oraz negocjatora międzykulturowego, który to zwód przywołany jest implicytnie w koncepcji kształcenia na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie*, i wywieść go można ze sformułowania „specjalistyczne kursy (...) przygotowują cię do zarządzania oraz negocjacji w środowisku wielokulturowym”, koncepcja nie wskazuje na konkretne zawody, do których przygotowuje kierunek, a jedynie ukazuje potencjalne miejsca pracy dla absolwentów.

Koncepcja kształcenia zakłada zdobycie wiedzy językowej, poszerzenie kompetencji miękkich, pozwalających na pracę w zespole, rozwinięcie kompetencji międzykulturowych, umożliwiających komunikowanie się w międzykulturowym środowisku oraz poznanie i rozwinięcie warsztatu pracy tłumacza. Taki model kształcenia, oparty na rozwijaniu kompetencji językowych i kompetencji miękkich, cechuje się ogólnością i nie spełnia warunku specyficzności, nie ukazuje bowiem swoistości kształcenia na kierunku filologia o profilu praktycznym w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera. Koncepcja kształcenia, poza zawodem tłumacza i implicytnie negocjatora międzykulturowego, odnosi się do niezamkniętego katalogu zawodów.

Mimo braku precyzji, koncepcja kształcenia na kierunku filologia jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni wyrażającą się w dbałości o kształcenie studentów na wysokim, międzynarodowym poziomie, zgodnie z wymogami społeczeństwa informacyjnego, gospodarki opartej na wiedzy i potrzebami rynku pracy oraz przygotowaniu studentów do aktywnej partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym Polski i Europy. Koncepcja kształcenia wpisuje się również w cele strategiczne Uczelni, tj. doskonalenie metod

nauczania, szczególnie wspomagających kształtowanie kompetencji poszukiwanych na rynku pracy (cel długoterminowy) oraz wdrażanie aktywnych metod kształcenia, wspierających innowacyjność oraz umiejętności kreatywnego rozwiązywania problemów oraz krytycznego i analitycznego myślenia (cel szczegółowy, krótkoterminowy).

W koncepcji kształcenia nie wskazano eksplicitnie na dyscypliny, można je zatem wywieść jedynie z nazwy filologia, która implikuje przede wszystkim językoznawstwo i literaturoznawstwo, a także nauki o kulturze i religii. Dwie pierwsze wynikają w naturalny sposób z denotacji słowa „filologia”, zakładającej badania nad językiem i literaturą danego narodu, a dyscyplina nauki o kulturze i religii dodatkowo z działalności zawodowej powiązanej z kształceniem na kierunku o tej nazwie. W przypadku zawodu filologa języka nowożytnego jest to działalność uwzględniająca prowadzenie badań z dziedziny językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa w określonej specjalności filologii. Kierunek filologia na WSE im. ks. Józefa Tischnera został przyporządkowany do trzech dyscyplin: językoznawstwa (wskazanego jako dyscyplina wiodąca, w wymiarze 59% wszystkich pkt. ECTS wymaganych do ukończenia studiów), nauk o kulturze i religii oraz nauk o zarządzaniu i jakości, odpowiednio w wymiarze 33% i 7% pkt. ECTS. Biorąc pod uwagę, że częścią koncepcji kształcenia jest sama nazwa kierunku, która wytycza określone ramy w odniesieniu do wiedzy, która, w przypadku profilu praktycznego, znajduje zastosowanie w działalności zawodowej związanej z kierunkiem, nieuzasadnione jest przyporządkowanie kierunku do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, która pełni w koncepcji kształcenia rolę subsydiarną, skoncentrowaną na rozwijaniu kompetencji generycznych przydatnych w środowisku biznesowym, oraz brak przyporządkowania do dyscypliny literaturoznawstwa, która jest jednym z fundamentów kształcenia filologicznego.

Pomimo braku precyzyjnego określenia obszarów działalności zawodowej właściwej dla kierunku, z wyjątkiem ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne* oraz akcentowania kompetencji uniwersalnych, koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej pracowników szeroko rozumianego sektora biznesowego, którzy posługują się językiem obcym, i tłumaczy. W koncepcji kształcenia wskazano wykorzystywanie technologii w pracy tłumacza ustnego, pisemnego oraz audiowizualnego, a także zastosowanie różnych kanałów i narzędzi komunikacji, w tym komunikacji elektronicznej. Zaakcentowano rozwijanie kompetencji międzykulturowej, w tym prowadzenie negocjacji międzykulturowych, jak również uwrażliwienie na różnice między członkami różnych grup społecznych, kultur i narodowości. Na poziomie postulatywnym, świadczy to o zorientowaniu na potrzeby nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego, wielokulturowego i inkluzywnego. W koncepcji kształcenia zaznacza się wykorzystywanie nowych technologii informacyjnych w kontekstach zawodowych.

Pomimo braku specyficzności, koncepcja i cele kształcenia zorientowane są na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy, na którym brakuje specjalistów w zakresie tłumaczeń, szczególnie tłumaczeń specjalistycznych, a także osób posługujących się biegle językiem obcym i mających kompetencje w zakresie funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym i wielokulturowym. Niemniej jednak współcześnie, przy dużym zautomatyzowaniu pracy tłumacza, niezbędna jest nie tylko znajomość programów wspomagających pracę tłumacza, ale przede wszystkim umiejętności i kompetencje w zakresie postępcy i korekty, co nie zostało ujęte w koncepcji i celach kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia, w szczególności te związane z kompetencjami miękkimi, międzykulturowymi i w zakresie korzystania z nowych mediów, zostały określone głównie w oparciu analizę raportów, przede wszystkim *Future Work Skills 2020*, jak również raportu *Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów szkół wyższych wchodzących na*

rynek pracy, a także innych analogicznych tekstów (*Bilans kompetencji ludzkich, Branżowy bilans kapitału ludzkiego*). Formułując cele i koncepcję kształcenia uwzględniono badania dotyczące potrzeb lokalnego i europejskiego rynku pracy, jak również badanie losów absolwentów WSE. Koncepcja kształcenia została sformułowana pod wpływem wszystkich trzech grup interesariuszy. Zasięgano opinie interesariuszy zewnętrznych, przede wszystkim praktykodawców, i wewnętrznych – nauczycieli i studentów. Interesariusze zewnętrzni wskazali na kompetencje językowe i miękkie, jako kluczowe na zawodowym rynku pracy. Pracodawcy identyfikują filologię z uniwersalnymi kompetencjami społecznymi i językowymi, które posiadać powinien każdy absolwent studiów wyższych. Opinie interesariuszy wewnętrznych były zróżnicowane. Część nauczycieli akademickich opowiadała się za koncepcją kształcenia uwzględniającą dyscyplinę literaturoznawstwo. Część studentów wskazywała zajęcia z związane z literaturą jako zbędne, inni byli zainteresowani literaturą i kulturoznawstwem. W wyniku współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi opracowano koncepcję, która pod uwagę wzięła głównie głosy pracodawców i części studentów, przy czym opinie te nie wskazywały na filologiczną koncepcję kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają w sposób bezpośredni nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Metody kształcenia na odległość są jednak wykorzystywane w procesie kształcenia. Wykorzystanie metod kształcenia na odległość ma charakter wspomagający.

Dla kierunku sformułowano dwa katalogi efektów uczenia się: efekty kierunkowe i efekty dla zajęć, które to zestawy nie są wzajemnie przystawalne i każdy z nich ma inne wady. Generycznie sformułowane efekty kierunkowe co do zasady zgodne są z niespecyficzną koncepcją zakładającą wykształcanie kompetencji językowych i miękkich. Nie są natomiast zgodne z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych, które mają w założeniu stanowić jego trzon teoretyczny, ponieważ nie odnoszą się wprost do wszystkich trzech dyscyplin, szczególnie w zakresie charakterystyki P7S_WG Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz nie wskazują na wiodącą rolę dyscypliny językoznawstwo. Z kolei efekty sformułowane dla zajęć, choć przywołują dyscypliny, do których przyporządkowano kierunek, i powiązane z nimi zagadnienia nie spełniają wymogów charakterystyk poziomu 7. PRK.

Przyporządkowanie kierunku do danej dyscypliny oznacza, że absolwent powinien osiągnąć podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie tej dyscypliny, czyli w przypadku omawianego kierunku – we wszystkich trzech dyscyplinach. Jeśli chodzi o dyscypliny językoznawstwo i nauki o kulturze i religii tylko jeden efekt kierunkowy w zakresie charakterystyki WG odnosi się do nich wprost: K_W12 „ma pogłębioną i szczegółową wiedzę o celach realizacji pracy translatorskiej, w kontekście nadawca-odbiorca, język wyjściowy-język docelowy, odwołującą się do teorii z zakresu językoznawstwa i nauk o kulturze i religii”. Zagadnienia związane z dyscypliną nauki o kulturze i religii przywołane są dodatkowo w efekcie kierunkowym K_W04 „ma rozszerzoną wiedzę o budowie i funkcjach systemu kultury i mediów, zorientowaną na tworzenie rozwiązań o charakterze systemowym, w zakresie wybranej sfery działalności zawodowej”. Jeśli chodzi o dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, żaden z efektów kierunkowych powiązanych z charakterystyką WG nie przywołuje jej eksplicitnie. Zagadnienia z zakresu tej dyscypliny implikowane są w efekcie K_W06 „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę o prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji związanych z wybraną sferą działalności zawodowej”, jednak jego sformułowanie nie wskazuje na podbudowaną teoretycznie wiedzę z zakresu wskazanej dyscypliny.

Podobna sytuacja ma miejsce, jeśli chodzi o kategorie umiejętności i kompetencji społecznych. Dyscypliny przywołane są wprost w dwóch kierunkowych efektach z zakresu umiejętności: K_U09 „posiada umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku angielskim,

uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów (czyli z zakresu językoznawstwa, nauk o kulturze i religii oraz nauki o zarządzaniu i jakości), dotyczących zagadnień ogólnych i szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł” oraz K_U10 „posiada zaawansowaną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, w zakresie językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu i jakości, jak również na pograniczu różnych dyscyplin naukowych z wykorzystaniem różnych źródeł”, przy czym nie są to efekty związane z umiejętnościami powiązanymi z wiedzą dyscyplinową, a jedynie z kompetencjami językowymi w zakresie pisania i mówienia. Jeśli chodzi o efekty kierunkowe w kategorii kompetencje społeczne, to żaden nie przywołuje eksplicitnie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek.

Kierunkowe efekty uczenia się nie wskazują na wiodącą rolę dyscypliny językoznawstwo, szczególnie uwzględniając charakterystykę WG, gdyż jak wskazano wyżej tylko jeden efekt w kategorii wiedzy przywołuje ją eksplicitnie. Odniesienia do dyscypliny językoznawstwo pojawiają się sporadycznie na poziomie efektów szczegółowych, co wskazuje na rozbieżność między efektami kierunkowymi a tymi dla zajęć. Np. „ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą podstawowych zagadnień z zakresu językoznawstwa ogólnego, dydaktyki i metodyki” (*lingwistyka stosowana*), (potrafi) „wykazać się uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzą z zakresu językoznawstwa polonistycznego, zorientowaną na praktyczne zastosowanie w zawodzie filologa” (*stylistyka języka polskiego*), „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową obejmującą wybrane obszary z zakresu krytycznej analizy dyskursu (KAD), w tym zwłaszcza znajomość terminologii językoznawczej, oraz języka współczesnych mediów” (*krytyczna analiza dyskursu*). Efekty takie nie stanowią większości we wszystkich efektach sformułowanych dla zajęć, co w sposób jednoznaczny wskazywałoby na wiodącą rolę dyscypliny językoznawstwo na poziomie tego zestawu efektów.

Dodatkowo, efekty kierunkowe nie są zgodne z koncepcją, ponieważ odwołują się do zagadnień, które nie zostały w niej wyartykułowane, np. związane z działalnością edukacyjną. Np. efekty kierunkowe K_W08 „ma pogłębioną wiedzę o odbiorcach kultury, mediów, działań promocyjno-reklamowych, działalności edukacyjnej i translatorskiej, oraz o metodach diagnozowania ich potrzeb i oceny jakości usług” i K_K01 „[...] potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób”. Efekty te wymieniają obszary działalności wykraczające poza katalog zawodów w wskazanych w koncepcji (nauka i nauczanie języków), a także nie wskazują na indywidualizację kształcenia poprzez dwie ścieżki w niej deklarowane, ponieważ zakładają, że absolwent będzie jednocześnie tłumaczem, nauczycielem i specjalistą w zakresie komunikacji międzykulturowej. W tym przypadku brak zgodności efektów z koncepcją uwidacznia się także na poziomie efektów dla zajęć: „potrafi definiować, rozumieć i właściwie interpretować pojęcia i zagadnienia lingwistyki stosowanej, które mają odniesienia do problematyki w zakresie tłumaczenia, dydaktyki języków obcych i komunikacji międzykulturowej”, „dobierać strategie realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacji oraz ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk”, „dobierać strategie realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacji oraz ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk” (*lingwistyka stosowana*).

Kierunkowe efekty uczenia się nie są zgodne z profilem praktycznym, gdyż nie uwzględniają w pełni kluczowych dla tego profilu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji P7S_KR, pomijając gotowość absolwenta do podtrzymywania etosu zawodu i przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad. Choć aż 6 efektów w kategorii kompetencji społecznych odniesiono do charakterystyki P7S_KR, to wszystkie zostały jednocześnie odniesione do P7S_KK i P7S_KO i żaden

z nich nie dotyczy etosu zawodu, np. K_K02 „potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role” czy K_K05 „wykazuje gotowość samodzielnego określania priorytetów służących realizacji typowych zadań związanych z wykonywaniem zawodu, określonych przez siebie lub innych”. Co prawda w karcie jednych zajęć (*tłumaczenie audiowizualne*) efekt K_K06 „samodzielnie podchodzi do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania typowych dylematów związanych z wykonywaniem zawodu” uszczegółowiono jako „jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w wykonywanej pracy; ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej”, jednakże nie jest to efekt wspólny dla wszystkich absolwentów kierunku, co stanowi kolejne potwierdzenie rozbieżności między dwoma zestawami efektów.

Wskazywane rozbieżności między katalogami efektów uwidaczniają się zwłaszcza w odniesieniu do praktycznego profilu studiów oraz poziomu 7. PRK. Na poziomie efektów kierunkowych znajdują się deklaracje, że absolwenci znają zastosowania wiedzy z zakresu dyscyplin właściwych dla kierunku w środowisku zawodowym. Są to niespecyficznie sformułowane efekty: K_W01 „ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności zawodowej”, K_W02 „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową, obejmującą wybrane obszary z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii, zorientowaną na zastosowanie praktyczne w wybranej sferze działalności zawodowej” i K_W03 „zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii, oraz terminologię związaną z wybraną sferą działalności zawodowej”. Deklaracje te nie znajdują potwierdzenia na poziomie drugiego zestawu efektów, czyli efektów dla zajęć, które są rzeczywiście realizowane na kierunku. Jeśli chodzi o dyscyplinę wiodącą, to efekty dla zajęć nie wskazują w sposób jasny, na czym polegać ma praktyczne zastosowanie wiedzy językoznawczej, co wynika ze sposobu ich formułowania i przywoływania zagadnień ogólnych, takich jak „lingwistyka stosowana”, np. „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu lingwistyki stosowanej w zakresie niezbędnym do wykorzystania tej wiedzy w obszarze tłumaczenia, nauki języków obcych w tym uczenia się i nauczania oraz komunikacji międzykulturowej”. Z kolei w karcie zajęć *pragmatyka komunikacji międzykulturowej* efekty w ogóle nie odnoszą się do praktycznego zastosowania wiedzy językoznawczej: (potrafi) „wykazać się pogłębioną wiedzą o procesach komunikacji społecznej w tym o najnowszych teoriach komunikowania” i „zdefiniować podstawowe pojęcia z zakresu pragmatyki językowej”. Jedynie sporadycznie pojawiają się efekty wskazujące na zastosowanie wiedzy językoznawczej w praktyce, np. na zajęciach *teorie przekładoznawcze* „ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu przekładoznawstwa, zorientowaną na zastosowania praktyczne w pracy tłumacza”. W przypadku dyscypliny nauki o kulturze i religii, efekty K_W01 i K_W04 uszczegółowione zostały na zajęciach *kultury krajów anglosaskich* jako „ma pogłębioną znajomość o kulturze [sic!], mechanizmach politycznych oraz społeczeństwach krajów anglosaskich”, co nie wskazuje ani na wiedzę teoretyczno-metodologiczną w zakresie tej dyscypliny, ani na jej zastosowanie praktyczne w kontekście zawodowym. W przypadku dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, efekty uczenia się w kartach zajęć nie odnoszą się do praktycznego zastosowania w działalności zawodowej pogłębionej wiedzy teoretycznej, np. (potrafi): „Definiować ekonomię jako naukę oraz podstawowe kategorie, agregaty i zmienne ekonomiczne”, „Opisać funkcjonowanie mechanizmu rynkowego w warunkach interwencji rządu oraz bez jej udziału, jak również wyjaśnić podstawy zachowania konsumentów i producentów”, czy „Scharakteryzować główne procesy i zjawiska w gospodarce narodowej, globalnej oraz wewnątrz przedsiębiorstw”, wszystkie stanowiące zawężenie efektu kierunkowego K_W06.

Powiązany problemem, wskazującym na brak pełnej zgodności efektów uczenia się z profilem praktycznym, jest sposób aplikacji charakterystyki P7S_UW w części dotyczącej praktycznego wykorzystywania wiedzy językoznawczej, w tym w szczególności formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Choć na poziomie efektów kierunkowych pojawiają się deklaracje dotyczące innowacyjnego rozwiązywania problemów: efekt K_U07 „potrafi ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących wybranej sfery działalności zawodowej, oraz zaprojektować innowacyjne sposoby i procedury realizacji zadań”, to w przypadku części zajęć efekty akcentują wykonywanie prostych zadań, znajomość podstawowych technik, pomijając umiejętność formułowania i rozwiązywania problemów. Np. „posiada znajomość podstawowych technik i strategii przekładu oraz terminologię z zakresu praktyki i teorii tłumaczenia ustnego”, (potrafi) „tłumaczyć ustnie proste teksty mówione (postawy [sic!] konsekwentnego na język rodzimy i obcy (angielski)” (*tłumaczenia konsekwentne*, również efekty dla zajęć *tłumaczenia symultaniczne*). Efekty te nie wskazują na 7. poziom PRK, który odnosi się do umiejętności rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz innowacyjnego wykonywania zadań w nieprzewidywalnych warunkach i, w przypadku profilu praktycznego, wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej. Tłumaczenie prostych tekstów nie koreluje z typową działalnością zawodową, a także nie generuje złożonych i nietypowych problemów, które należałoby rozwiązać. Efekty te nie są zatem zgodne z charakterystyką P7S_UW. Ponadto, pomijają umiejętność formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami wdrożeniowymi. Choć w pojedynczych kartach przedmiotów wskazano na zaawansowane umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej (np. *tłumaczenia specjalistyczne, teorie przekładoznawcze*), jest to jednak sporadyczne biorąc pod uwagę całość efektów.

Rozdział między zestawami efektów najbardziej widoczny jest zatem w odniesieniu do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. W większości przypadków efekty kierunkowe prawidłowo wskazują na pogłębioną wiedzę zgodnie z poziomem 7. PRK. Wyjątkiem jest efekt K_W10 „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej”. Katalog efektów kierunkowych nie ma natomiast przełożenia na katalog efektów, które faktycznie są osiąmane przez absolwentów, czyli tych sformułowanych dla zajęć. Kluczowe dla kierunku efekty uczenia się powiązane z pogłębionym opanowaniem zaawansowanej wiedzy naukowej w zakresie dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek studiów, która, zgodnie z charakterystyką P7S_WG, ma dotyczyć faktów, obiektów i zjawisk oraz powiązanych z nimi metod i teorii wyjaśniających zależności między nimi, tworzących podstawy teoretyczne filologii, uszczegółowiono dla zajęć w sposób wskazujący na podstawową wiedzę i terminologię. Dotyczy to wszystkich trzech dyscyplin. W zakresie dyscypliny językoznawstwo są to efekty: (potrafi) „zdefiniować podstawowe pojęcia z zakresu pragmatyki językowej”, „wykazać się uporządkowaną wiedzą podstawową z pragmatyki językowej, komunikacji, komunikacji perswazyjnej oraz dyskursu zorientowaną na zastosowanie praktyczne” (*pragmatyka komunikacji międzykulturowej*), „ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą podstawowych zagadnień z zakresu językoznawstwa ogólnego, dydaktyki i metodyki” (*lingwistyka stosowana*), „Ma podstawową wiedzę na temat opisu i klasyfikacji dźwięków angielskich [...]” (*fonetyka korekcyjna*). Analogiczne są efekty dla zajęć *wprowadzenie do komunikacji międzykulturowej* np.: „Student ma uporządkowaną podstawową wiedzę z zakresu studiów nad komunikacją międzykulturową, zorientowaną na zastosowanie w praktyce, i zna podstawową terminologię z zakresu tej dziedziny” oraz „Student ma podstawową wiedzę na temat komunikacji międzykulturowej, w tym różnice w zachowaniach

językowych w poszczególnych kulturach oraz ich wpływ na komunikację między przedstawicielami różnych kultur”. Uszczegółowienie efektów dla zajęć wskazujące na podstawy teoretyczne filologii są sporadyczne, np. efekt „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę szczegółową obejmującą wybrane obszary z zakresu krytycznej analizy dyskursu (KAD), w tym zwłaszcza znajomość terminologii językoznawczej, oraz języka współczesnych mediów” (*krytyczna analiza dyskursu*). Nawet jednak w tym przypadku odniesienie się do znajomości terminologii nie wskazuje na poziom 7 WG PRK.

Dodatkowo, w kartach części przedmiotów nie został dookreślony poziom wiedzy, co uniemożliwia spełnienie charakterystyk na poziomie 7. PRK, np.: „Posiada wiedzę na temat zróżnicowanych typów kultur”, „Posiada wiedzę na temat problemów komunikacyjnych wynikających z różnic kulturowych i sposobów ich rozwiązywania”, „Posiada wiedzę na temat różnych technik negocjacyjnych” (*negocjacje międzykulturowe*), „ma wiedzę dotyczącą procesów społecznych, rodzajów identyfikacji społecznej, uwarunkowanych przez kulturę, w grupach i zbiorowościach” (*warsztaty antydyskryminacyjne*) „ma uporządkowaną wiedzę z zakresu psychologii międzykulturowej, jej praktycznego zastosowania w środowisku wielokulturowym i w biznesie” i „ma wiedzę o różnicach międzykulturowych, wymiarach kulturowych oraz procesach ich zmian z perspektywy psychologii międzykulturowej, a także jej praktycznego zastosowania w skutecznej komunikacji i negocjacjach w biznesie i/lub środowisku wielokulturowym” (*psychologia międzykulturowa w biznesie*).

Powyższe przykłady wskazują, iż pomimo deklarowanej na poziomie efektów kierunkowych wiedzy o wybranych faktach, obiektach i zjawiskach na poziomie pogłębionym zgodnym z poziomem 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji, studia nie spełniają tego wymogu, gdyż w wielu przypadkach efekty szczegółowe, które rzeczywiście osiągane są przez studentów zakładają podstawową wiedzę teoretyczną oraz znajomość podstawowej terminologii, co jest niezgodne z poziomem przewidzianym dla studiów drugiego stopnia, szczególnie w odniesieniu do dyscypliny wiodącej językoznawstwo, lub nie określają tego poziomu.

Ponadto, zarówno efekty na poziomie kierunku, jak i dla zajęć pomijają umiejętność prowadzenia debaty, nie są więc w pełni zgodne z 7 poziomem charakterystyki P7S_UK.

Rozbieżność między efektami kierunkowymi i tymi dla zajęć dotyczy także ich specyficzności. Kierunkowe efekty uczenia się nie są specyficzne, gdyż w większości przypadków nie odnoszą się do dyscyplin językoznawstwo, nauki o kulturze i religii oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których przyporządkowano kierunek. Wśród 40 kierunkowych efektów dyscypliny te przywoływane są sporadycznie w sposób eksplicytny. Brak specyficzności ilustrują wskazane wyżej efekty w kategorii wiedzy: K_W01, K_W02 i K_W03, które ze względu na niedookreślenie zakresu wiedzy i odwołania do dyscyplin właściwych dla filologii, mogą być interpretowane w sposób wykraczający poza dyscypliny, do których przyporządkowano kierunek. W szczególności za dyscyplinę właściwą dla kierunku można uznać literaturoznawstwo, która nie jest reprezentowana w koncepcji kształcenia i efektach uczenia się. Analogicznie efekt K_U03 „posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz społecznych oraz jej samodzielnego zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych”, może być zbyt dowolnie interpretowany, np. rozszerzony o takie dyscypliny jak historia czy psychologia, które nie znajdują się w koncepcji kształcenia. Kolejnym problemem jest niedookreślenie działalności zawodowej, np. K_W05 „ma pogłębioną wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji związanych z wybraną sferą działalności zawodowej” czy K_U02 „umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności zawodowe oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową”, z których nie wynika, o jaką działalność zawodową chodzi. Brak specyficzności ilustruje także efekt

K_U13 „potrafi przygotować pracę dyplomową”, który nie wskazuje dyscypliny, w jakiej przygotowana może być praca dyplomowa, jak również nie odnosi się do praktycznego profilu studiów.

Niespecyficzne efekty kierunkowe zostały w wielu przypadkach uszczegółowione w katalogu efektów dla zajęć. Zdarza się jednak, że efekt kierunkowy jest tożsamy z przedmiotowym, np. efekt K_U14 (potrafi) „posługiwać się podstawowymi programami komputerowymi, zna sposoby korzystania z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji” (*oprogramowanie komunikacyjne*). Dla zajęć współczesne *teorie kulturoznawcze* trzy efekty kierunkowe pojawiają się w niezmienionej formie.

Niespecyficzność efektów uczenia się, zarówno na poziomie efektów kierunkowych, jak i często na poziomie efektów dla zajęć i grup zajęć, sprawia, że nie są one w pełni zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin językoznawstwo, nauki o kulturze i religii oraz nauki o zarządzaniu i jakości, gdyż nie wskazują bezpośrednio na aktualne tendencje rozwojowe w tych dyscyplinach.

Jak zaznaczono wyżej, poza kilkoma wyjątkami, kierunkowe efekty uczenia się nie precyzują obszaru działalności zawodowej. Ogólnikowy charakter jest widoczny w przytoczonych wyżej efektach K_W03 i K_U07, czy efekcie K_U17 „posiada pogłębione umiejętności w zakresie oceny jakości usług związanych z wybraną sferą działalności zawodowej”. Wyrażenie „wybrana sfera działalności zawodowej” występuje w 13 efektach kierunkowych. Uszczegółowienie wprowadzono w katalogu efektów dla zajęć i grup zajęć, jednak głównie w odniesieniu do ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne*, np. dla zajęć *teorie przekładoznawstwa*. Karty zajęć związanych z tłumaczeniami (*tłumaczenie konsekwentne, tłumaczenia pisemne, tłumaczenia symultaniczne, tłumaczenia tekstów specjalistycznych*) uszczegółwiają umiejętności praktyczne związane z tym zawodem, jak również kompetencje społeczne, np. „ma świadomość praw i obowiązków tłumacza a także uwarunkowań pracy tłumacza i jego statusu we współczesnym świecie” (*tłumaczenia konsekwentne*), (potrafi) „Dokonywać analizy i oceny tłumaczeń, uzasadniać swoje opinie, przyjmować krytykę” (*tłumaczenia pisemne*, przy czym, jak w wielu innych przypadkach efekt zaklasyfikowany został nieprawidłowo do kategorii kompetencji społecznych). Analogiczne odniesienia do skonkretyzowanej działalności zawodowej zasadniczo nie występują na ścieżce kształcenia *komunikacja międzykulturowa w biznesie*, gdzie efekty odnoszą się do zagadnień uniwersalnych, np. „potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role” (*marketing międzynarodowy*), „Dobrać odpowiedni styl (rejestr) do sytuacji interpersonalnej i hierarchicznej, w której w danym momencie się znajduje” (*komunikacja w biznesie*), (potrafi) „Komunikować się i współpracować w grupie, którą charakteryzują różne preferencje i poglądy gospodarcze” (*wprowadzenie do makro- i mikroekonomii*). Wyjątkiem jest efekt „Posiada kompetencje związane z pełnieniem roli negocjatora międzykulturowego” (*negocjacje międzykulturowe*). Pomimo braku sprecyzowania obszarów działalności zawodowej, część efektów uczenia się dla zajęć uwzględnia umiejętności praktyczne powiązane z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, np. naukami o zarządzaniu i jakości (potrafi) „Analizować czynniki mikro- i makroekonomiczne warunkujące funkcjonowanie przedsiębiorstw w otoczeniu biznesowym” czy „Oceniać konsekwencje decyzji ekonomicznych podejmowanych na poziomie mikroekonomicznym (przez przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe) oraz makroekonomicznym (przez agendy rządowe)” (*wprowadzenie do makro- i mikroekonomii*).

Tak sformułowane efekty uczenia się są co do zasady zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku związanej z wykonywaniem zawodu tłumacza oraz szeroko rozumianej roli negocjatora międzykulturowego, wyposażonego głównie w kompetencje miękkie.

Efekty uczenia się uwzględniają umiejętność komunikowania się w dwóch językach obcych. W przypadku języka angielskiego jest to poziom C2 ESOKJ, w przypadku drugiego języka obcego – poziom A1+.

Biorąc pod uwagę dwa rozbieżne katalogi efektów uczenia się oraz niespecyficzność efektów kierunkowych, nie jest możliwe stworzenie systemu weryfikacji osiągnięcia efektów kierunkowych, gdyż często nie ma korelacji między efektami kierunkowymi i efektami dla zajęć. Brak powiązania między tymi katalogami ilustruje efekt K_W08 „ma pogłębioną wiedzę o odbiorcach kultury, mediów, działań promocyjno-reklamowych, działalności edukacyjnej i translatorskiej, oraz o metodach diagnozowania ich potrzeb i oceny jakości usług” zawężony dla zajęć *tłumaczenia pisemne* w brzmieniu (potrafi): „Rozpoznać cechy tekstu podanego mu do tłumaczenia – odróżnić tekst specjalistyczny od ogólnego, zidentyfikować potencjalne trudności”, dla zajęć *komunikacja w biznesie* – (potrafi): „Identyfikować trzy podstawowe style (rejstry) komunikacji” i „Wskazać kluczowe elementy komunikacji biznesowej w zakresie osiągania rezultatów i budowania relacji interpersonalnych”, a dla zajęć *PNJA- Digital Communication* jako potrafi: „wyodrębnić nowoczesne, cyfrowe typy mediów i odpowiednio wykorzystać je w komunikacji prywatnej oraz publicznej”. Przypadki, gdy efekt dla zajęć jest niepowiązany treściowo z efektem kierunkowym, są częste. Dla ilustracji: dla zajęć *fonetyka korekcyjna* efekt „Ma świadomość istnienia procesów w mowie łączonej, szczególnie tych nie występujących w języku polskim” odniesiono do efektu kierunkowego K_W03 „zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii, oraz terminologię związaną z wybraną sferą działalności zawodowej”; efekt „Potrafi posługiwać się transkrypcją fonetyczną” do efektu kierunkowego K_U11 „ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (język angielski), dla poziomu co naj-mniej A1+ (drugi język obcy)”; natomiast efekt „Rozumie wpływ poprawnej wymowy na proces komunikacji” do efektu kierunkowego K_K01 „poprzez swoje działania, wykazuje zrozumienie konieczności uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób”. Dla zajęć *lingwistyka stosowana* efekt potrafi „dobierać strategie realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacji oraz ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk” odniesiono do efektu kierunkowego K_U20 „potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem odpowiednich technik komunikacyjnych z osobami należącymi i nienależącymi do jego grupy społecznej oraz obszaru kulturowego”; dla zajęć *PNJA – umiejętności zintegrowane* efekt „zna i rozumie podstawowe metody badawcze i interpretacyjne mające zastosowanie do tekstów użytkowych, literackich i naukowych języka angielskiego” do efektu kierunkowego K_W10 „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej”; dla zajęć *tłumaczenia pisemne* efekt (potrafi) „Rozpoznać cechy tekstu podanego mu do tłumaczenia – odróżnić tekst specjalistyczny od ogólnego, zidentyfikować potencjalne trudności” odniesiono do efektu kierunkowego K_W08 „ma pogłębioną wiedzę o odbiorcach kultury, mediów, działań promocyjno-reklamowych, działalności edukacyjnej i translatorskiej, oraz o metodach diagnozowania ich potrzeb i oceny jakości usług”.

Przytoczone przykłady stanowią kolejne potwierdzenie zauważonych wyżej nieprawidłowości związanych z rozdziwieniem między tym, co postulują efekty kierunkowe, a tym co realizowane jest w rzeczywistości i wyrażone jest w efektach dla zajęć. Prowadzi to do sytuacji, w której weryfikacja osiągnięcia efektów kierunkowych nie jest możliwa, nawet przy osiągnięciu przez absolwentów efektów dla zajęć.

Dodatkowo, często efekty w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych sformułowano niepoprawnie, tj. stosując sformułowania typowe dla kategorii umiejętności, np. efekt kierunkowy K_K01 „poprzez swoje działania, wykazuje zrozumienie konieczności uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób”. Jest to szczególnie widoczne w kartach przedmiotów, gdzie w nagłówkach przy każdej kategorii efektów dodano słowo „potrafi”, co przekłada się na ich sformułowanie, np. efekty w kategorii kompetencji społecznych mają brzmienie „potrafi porozumiewać się w języku angielskim na zaawansowanym, akademickim poziomie z osobami niebędącymi specjalistami w jego dziedzinie” (*PNJA - Advanced Communication Skills*), (potrafi) „Adaptować się do zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas realizacji zadań zawodowych” (*zarządzanie karierą*), (potrafi) „Brać udział w wydarzeniach kulturalnych, systematycznie śledzić zdarzenia polityczne i społeczne i wyrażać uzasadnione opinie na ich temat w na spotkaniach zainteresowanych osób” (*kultury krajów anglosaskich*). Ostatni z nich nie tylko zawiera błędy gramatyczne, ale też nie jest możliwy do zweryfikowania (np. w jaki sposób zweryfikować wyrażanie opinii na spotkaniach zainteresowanych osób, czy umiejętność udziału w wydarzeniach kulturalnych?). Dodanie słowa „potrafi” w kartach przedmiotów jest także rażące w przypadku efektów w kategorii wiedzy, np. (potrafi) „wykazać się uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzą z zakresu językoznawstwa polonistycznego, zorientowaną na praktyczne zastosowanie w zawodzie filologa” (*stylistyka języka polskiego*). Formalnie zatem istnieje podział na efekty w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jednak brzmienie tych efektów na to nie wskazuje.

Część efektów kierunkowych charakteryzuje się złożonością, która utrudnia ich weryfikację, a jednocześnie brakiem specyficzności, np. K_U08 „potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie filologii i swojej specjalizacji oraz w dziedzinie nauk i dyscyplin pokrewnych, w języku polskim i języku obcym, a także potrafi popularyzować wiedzę o humanistyce i naukach społecznych oraz wytworach kultury i jej instytucjach”, gdzie odniesiono się do specjalizacji, nie sprecyzowano o jaki język obcy chodzi, i połączono różne umiejętności (komunikacja i popularyzacja). Analogicznie nadmiernie rozbudowany jest przytoczony wyżej efekt K_U09, gdzie nie wiadomo, czy prace pisemne, o których mowa mają dotyczyć dyscyplin, gdyż nie wynika to ze sformułowania efektu. Kolejnym przykładem jest efekt K_U06: „potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczne specyficzne dla studiowanego kierunku oraz przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki i nauk społecznych, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym”, gdzie koniunkcja zakłada jednocześnie sięganie po metodologię z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych.

Stworzenie systemu weryfikacji jest także niemożliwe ze względu na niewłaściwe odniesienie efektów do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji. Właściwą dla efektów dotyczących znajomości faktów, obiektów i zjawisk oraz metod i teorii wyjaśniających zależności między nimi, a także praktycznego zastosowania tej podbudowanej teoretycznie wiedzy jest charakterystyka P7S_WG. Na ocenianym kierunku efekt K_W06, dotyczący usystematyzowanej i pogłębionej wiedzy o prawach i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji, odniesiony został do charakterystyki WK, a 3 efekty kierunkowe (K_W05, K_W07 i K_W08) odniesiono jednocześnie do charakterystyki WG i WK. Nieprawidłowe powiązanie efektów uczenia się dla kierunku z charakterystykami sprawia, że dyscyplina staje się zarówno główną, jak i subsydiarną. Aż 10 efektów w kategorii umiejętności odniesiono jednocześnie do dwóch lub nawet trzech charakterystyk PRK, np. K_U16 „posiada pogłębione umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań związanych z

wybraną sferą działalności zawodowej” odniesiono jednocześnie do charakterystyk P7S_UW, P7S_UK, P7S_UO. W kategorii kompetencji społecznych, na 8 efektów aż 7 odniesiono do dwóch, a zwykle trzech charakterystyk, np. K_K06 „samodzielnie podchodzi do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania typowych dylematów związanych z wykonywaniem zawodu” odniesiono do charakterystyk: P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR. Charakterystyki PRK zawierają w sobie nieprzystawalne zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niedające się objąć jednym efektem kierunkowym. Dlatego nie da się zweryfikować efektów kierunkowych, gdyż jedną oceną nie można objąć nieprzystawalnych zakresów wiedzy, kompetencji i umiejętności.

Ponadto, idea systemu zakłada progresję, której nie ma w katalogu efektów uczenia się na poziomie zajęć. Ilustrują to np. karty przedmiotów *praktyczna nauka języka obcego – umiejętności zintegrowane, język niemiecki A1*, gdzie pomimo różnych treści programowych, w każdym semestrze efekty uczenia się osiąmane są identyczne i nie wskazują na przyrost wiedzy językowej. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku zajęć *PNJA – umiejętności zintegrowane*, gdzie już w semestrze pierwszym określono umiejętności językowe osiąmane przez studentów na poziomie C2. Analogiczny poziom językowy studenci osiągną po semestrze 4 na zajęciach *PNJA - Advanced Communication Skills*.

Podsumowując, na kierunku funkcjonują 2 katalogi efektów uczenia się: katalog efektów kierunkowych, które poprzez sposób w jaki sformułowane są efekty szczegółowe nie jest osiąmane oraz katalog efektów dla zajęć i grup zajęć, które są faktycznie osiąmane. Efekty dla zajęć nie odnoszą się do charakterystyk PRK na poziomie 7 w odniesieniu do zakresu charakterystyki P7S_WG oraz pomijają charakterystykę P7S_KR; nie w pełni obejmują charakterystyki P7S_UW i P7S_UK, co wskazano wyżej, a także P7S_KK, pomijając gotowość do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu. Nieprawidłowo odnoszą charakterystyki z zakresu umiejętności P7S_UO i P7S_UU do kompetencji społecznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione.

Uzasadnienie

Niespecyficzna koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia wpisują się w misję i strategię Uczelni oraz są zorientowane na potrzeby szeroko rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego i nieprecyzyjnie wyznaczonego zawodowego rynku pracy, ponieważ zakłada kompetencje komunikacyjne w zakresie języków obcych, wykorzystanie nowoczesnych technologii w pracy zawodowej oraz kompetencje miękkie. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej tłumaczy oraz w szeroko rozumianym funkcjonowaniu w środowisku międzykulturowym, w oparciu o kompetencje językowe i miękkie. Koncepcja kształcenia nie uwzględnia dyscypliny literaturoznawstwo, którą implikuje nazwa kierunku, jak również błędnie wskazuje na dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości jako jeden z fundamentów kształcenia na kierunku. Ponadto w koncepcji nie wskazano zamkniętego katalogu zawodów, do których przygotowuje kierunek.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia, wyrażonymi poprzez przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych mających stanowić fundament kształcenia na kierunku, gdyż nie wskazują na osiągnięcie podbudowanej teoretycznie pogłębionej wiedzy oraz jej zastosowań praktycznych w działalności zawodowej związanej z kierunkiem we wszystkich trzech

dyscyplinach, tj. językoznawstwie, naukach o kulturze i religii, a także naukach o zarządzaniu i jakości. Efekty uczenia się nie wskazują również na wiodącą rolę dyscypliny językoznawstwo. Dodatkowo, efekty uczenia się przywołują obszary działalności zawodowej nie wskazane w koncepcji, tj. działalność edukacyjną oraz zawód filologa, który się w koncepcji nie pojawia.

Efekty uczenia się nie uwypuklają aktualnego stanu wiedzy językoznawczej, z zakresu nauk o kulturze i religii oraz nauk o zarządzaniu i jakości i nie są powiązane z jej zastosowaniami praktycznymi w działalności zawodowej powiązanej z kierunkiem, z wyjątkiem wiedzy językoznawczej mającej zastosowanie w zawodzie tłumacza. Tym samym nie odzwierciedlają praktycznego profilu studiów, ukierunkowanego na działalność zawodową właściwą dla kierunku.

Efekty kierunkowe nie są specyficzne i nie przywołują wprost dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek. Wskazują na pogłębioną wiedzę mającą zastosowanie praktyczne, co nie znajduje odzwierciedlenia w efektach dla zajęć, które w wielu przypadkach odnoszą się do wiedzy podstawowej lub nie określają poziomu wiedzy. Dodatkowo, efekty kierunkowe często nie są skorelowane z efektami dla zajęć, co wskazuje na funkcjonowanie dwóch nieprzystawalnych katalogów efektów na kierunku, które są sformułowane na dwóch różnych poziomach. Katalog efektów, który jest w rzeczywistości osiągany na kierunku, czyli efekty dla zajęć i grup zajęć, jest na poziomie niższym niż 7 PRK w kategorii wiedzy, co oznacza, że efekty szczegółowe nie są powiązane z charakterystyką P7S_WG PRK i jednocześnie P7S_UW, a zatem nie spełniają wymogu studiów II stopnia. Efekty pomijają charakterystykę P7S_KR, a także nie w pełni obejmują charakterystyki P7S_UW i P7S_UK, P7S_KK. Ponadto efekty nieprawidłowo odnoszą charakterystyki z zakresu umiejętności P7S_UO i P7S_UU do kompetencji społecznych. Brak korelacji między efektami dla kierunku i zajęć skutkuje dodatkowo niezapewnieniem osiągnięcia przez wszystkich studentów kierunku następujących efektów uczenia się: K_W06, K_W12, K_U10, K_U17, K_U19, które powiązано z następującymi charakterystykami PRK: P7S_WG, P7S_WK, P7S_UW, P7U_UK. Formalnie powiązано zatem efekty z charakterystykami PRK na poziomie 7. za pomocą katalogu ogólnych efektów kierunkowych, jednak w rzeczywistości takie odniesienie nie istnieje, gdyż efekty dla zajęć nie wskazują na znajomość, w pogłębionym stopniu wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności, stanowiących zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzącą podstawy teoretyczne, która znajduje zastosowanie praktyczne w działalności zawodowej. Realizowane na zajęciach efekty nie wskazują także na opanowanie umiejętności formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów i wykonywania zadań w nieprzewidywalnych warunkach, a także formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami badawczymi, co jest kluczowe dla studiów II stopnia na profilu praktycznym.

W wielu przypadkach kierunkowe efekty uczenia się odniesiono jednocześnie do kilku charakterystyk PRK, co uniemożliwia stworzenie rzetelnego systemu weryfikacji, charakterystyki zawierają w sobie bowiem nieprzystawalne zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których nie da się objąć jednym efektem. Ponadto, efekty kierunkowe często są nadmiernie rozbudowane, co utrudnia ich prawidłowe uszczegółowienie na poziomie efektów dla zajęć i grup zajęć, i prowadzi, co wskazano wyżej, do funkcjonowania dwóch odrębnych katalogów efektów.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z następujących systemowych, kompleksowych i powiązanych ze innymi aspektami kształcenia na kierunku nieprawidłowości:

- 1) niespecyficznego sposobu sformułowania koncepcji kształcenia dla kierunku, w tym w szczególności jej nieograniczonego zakresu, który nie wskazuje na zamknięty katalog zawodów, do których przygotowują studia o profilu praktycznym,

- 2) przyporządkowania kierunku do dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości, która nie została uwzględniona w koncepcji kształcenia,
- 3) braku uwzględnienia w koncepcji kształcenia dyscypliny literaturoznawstwo, która stanowi jeden z filarów kształcenia filologicznego,
- 4) niezaspokojenia wymogów na poziomie 7 PRK charakterystyki P7S_WG, dla żadnej z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek,
- 5) nieuwzględnienia w efektach uczenia się kluczowej dla profilu praktycznego charakterystyki P7S_KR,
- 6) niepełnego uwzględnienia charakterystyk P7S_UK, P7S_UW, P7S_UR, P7S_KK,
- 7) błędnego przyporządkowania efektów wskazujących na charakterystyki P7S_UO i P7S_UU do kategorii kompetencji społecznych, co skutkuje niezaspokojeniem wymogów wskazanych charakterystyk w zakresie umiejętności,
- 8) sposobu uszczegółowienia efektów uczenia się, które nie korelują z efektami kierunkowymi,
- 9) sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć okazjonalnie w sposób tożsamy z brzmieniem efektów kierunkowych,
- 10) sformułowanie efektów uczenia się w języku nieadekwatnym dla danej kategorii efektów uczenia się zarówno na poziomie efektów kierunkowych, jak i w szczególności na poziomie efektów dla zajęć, co oznacza że choć formalnie istnieje podział na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, to nie wynika on z brzmienia efektów,
- 11) braku zgodności efektów uczenia się z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami praktycznymi w zakresie dyscyplin językoznawstwo, nauki o kulturze i religii oraz nauki i zarządzaniu i jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Dla kierunku filologia przewidziano kształcenie w ramach dwóch ścieżek kształcenia: *tłumaczenia specjalistyczne* i *komunikacja międzykulturowa w biznesie* i przygotowano skorelowane z nimi zestawy treści programowych. Zgodnie z koncepcją kształcenia dla kierunku, akcentującą komunikację w języku obcym i efektami uczenia się powiązanymi z umiejętnością posługiwania się językami obcymi, treści programowe wspólne dla obu ścieżek kształcenia są zdominowane przez wiedzę i umiejętności powiązane z kształtowaniem biegłości językowej. Treści służące osiągnięciu efektów uczenia się dotyczących kompetencji w zakresie języków obcych pojawiają się przede wszystkim w module podstawowym, obejmującym kształcenie w ramach bloku zajęć z praktycznej nauki języka angielskiego (PNJA) oraz praktycznej nauki języka obcego (PNJO). Treści programowe powiązane z kształceniem

językowym stanowią ok. 40 % wszystkich treści, które realizowane są na kierunku filologia (wyrażonych procentowym udziałem punktów ECTS). Treści zawarte w modułach PNJA i PNJO dotyczą wiedzy operacyjnej o języku, tj. znajomości struktur leksykalno-gramatycznych, zasad pisowni i stylistyki, słownictwa specjalistycznego z zakresu finansów, turystyki i infrastruktury, oraz prawidłowej wymowy, niezbędnych do posługiwania się językiem obcym w niespecjalistycznych obszarach tematycznych i sytuacjach z życia codziennego, oraz do posługiwania się językiem angielskim w wybranych zakresach działalności zawodowej. Nie dotyczą zatem ani wiedzy językoznawczej, ani kształtowania umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej, z wyjątkiem treści programowych zajęć *PNJA – digital communication*, gdzie nacisk położono na umiejętność korzystania z kanałów komunikacji cyfrowej, co związane jest z kształtowaniem umiejętności praktycznych w zakresie posługiwania się współczesnymi mediami przydatnymi w szeroko rozumianej działalności zawodowej we współczesnym społeczeństwie cyfrowym. W głównej mierze jednak zajęcia w module podstawowym opierają się na doskonaleniu sprawności językowych.

Ilość i jakość treści programowych, odzwierciedlona wymiarem punktów ECTS, nie odpowiada przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Treści programowe w module zajęć kierunkowych koncentrują się na zagadnieniach dotyczących wybranych współczesnych teorii kulturoznawczych (m.in. biopolityka, badania nad traumą i pamięcią, postkolonializm, feminizm) oraz wybranych faktów realioznawczych w odniesieniu do UK i USA oraz Australii, co zgodne jest z efektami uczenia się w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, ale zajęcia te oszacowano tylko na 3 ECTS. Treści programowe związane z dyscypliną językoznawstwo w obrębie modułu kierunkowego realizowane są na zajęciach *krytyczna analiza dyskursu, stylistyka języka polskiego i lingwistyka stosowana*. Zajęcia te oszacowano zaledwie na 5 pkt. ECTS. Ponadto treści językoznawcze realizowane są także w ograniczonym stopniu w ramach modułu specjalnościowego na ścieżce *tłumaczenia specjalistyczne*, np., na zajęciach *teorie przekładoznawstwa*, które obejmują takie zagadnienia jak podstawowe pojęcia językoznawstwa czy ekwiwalencja. Zasadniczo jednak treści programowe obejmują wiedzę operacyjną dotyczącą wykonywania tłumaczeń (np. na zajęciach *tłumaczenia konsekwentne, tłumaczenia audiowizualne*) i jej praktyczne zastosowania. Dotyczy to takich zagadnień jak redundancja, uproszczenia, składnia, interpunkcja, ortografia, obostrzenia i konwencje techniczne czy praca z oprogramowaniem. W ramach ścieżki *komunikacja międzykulturowa w biznesie* treści językoznawcze realizowane są głównie na zajęciach *pragmatyka komunikacji międzykulturowej* i obejmują m.in. podstawowe zagadnienia związane z pragmatyką i semantyką, implikaturę konwersacyjną, akty mowy, teorię grzeczności. Ponadto treści językoznawcze pojawiają się na zajęciach *wprowadzenie do komunikacji międzykulturowej* i obejmują takie zagadnienia jak podstawowe składniki komunikacji, komunikację werbalną i niewerbalną, pragmatykę interkulturową, językowy obraz świata. Pojedyncze zagadnienia powiązane z językoznawstwem, np. rejestry biznesowe w komunikacji zawodowej, omawiane są także na zajęciach *komunikacja w biznesie*, pozostałe treści programowe tych zajęć nie dotyczą dyscypliny językoznawstwo. W sumie na ścieżce *tłumaczenia specjalistyczne* treści językoznawcze realizowane są na przedmiotach oszacowanych na 6 pkt. ECTS, a na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie* na 9 pkt. ECTS, co nie odzwierciedla wiodącej roli tej dyscypliny na kierunku.

Treści językoznawcze i kulturoznawcze nie zawsze dotyczą zastosowań praktycznych wiedzy, zwłaszcza jeśli chodzi o dyscyplinę nauki o kulturze i religii, ze względu na niespecyficzność obszarów działalności zawodowej wyrażonej w koncepcji kształcenia. Ilustrują to, na przykład, przywołane wyżej treści zajęć *współczesne teorie kulturoznawcze*, których nie powiązано wprost z ich zastosowaniem praktycznym, choć wskazano, że umożliwiają osiągnięcie nieuszczegółowionego efektu K_U06, który w założeniu

związany jest z umiejętnością interpretowania zjawisk społecznych, jednak nie odnosi się do działalności zawodowej. W odniesieniu do zagadnień językoznawczych, na zajęciach *teorie przekładoznawstwa* na poziomie postulatycznym (sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć oraz ich celu) treści programowe powiązane zostały z praktyczną działalnością zawodową. Pozostałe zajęcia specjalnościowe w ramach ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne* (np. *tłumaczenia pisemne*) ukierunkowane są na zastosowanie praktyczne wiedzy powiązanej z językoznawstwem (np. treści dotyczące analizy tekstu, adresata przekładu), choć w bardzo ograniczonym stopniu. Z kolei treści programowe zajęć *lingwistyka stosowana* obejmują takie zagadnienia jak procesy nabywania języka ojczystego, mechanizmy manipulacji językowej, strategie translatorskie i ekwiwalencję, języki specjalistyczne: język prawa i ekonomii, wybrane aspekty komunikacji międzykulturowej i co do zasady zorientowane zostały na zastosowanie praktyczne, gdyż mają umożliwić osiągnięcie efektu „potrafi definiować, rozumieć [sic!] i właściwie interpretować pojęcia i zagadnienia lingwistyki stosowanej, które mają odniesienia do problematyki w zakresie tłumaczenia, dydaktyki języków obcych i komunikacji międzykulturowej”, jednak odwołanie do dydaktyki języków obcych nie ma odzwierciedlenia w koncepcji kształcenia związanej z obszarami działalności zawodowej.

Treści programowe związane z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości realizowane są przede wszystkim w ramach modułu specjalnościowego na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie* i ukierunkowane są na działalność praktyczną w niespecyficznym określonej działalności zawodowej.

Podsumowując, treści programowe są zdominowane przez treści dotyczące operacyjnej wiedzy językowej. W ograniczonym stopniu uwzględniają wiedzę i jej zastosowanie w zakresie językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu i jakości, natomiast w odniesieniu do nauk o kulturze i religii brak jest zastosowania praktycznej wiedzy z tej dyscypliny. Treści programowe uwzględniają normy i stan praktyki w działalności tłumacza, choć pomijają zagadnienia związane z postępcą, korektą i redakcją tekstu, które są obecnie wyznacznikami aktualnego stanu praktyki w działalności tłumacza.

Treści programowe są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów. W module PNJA literatura podstawowa zajęć *PNJA – umiejętności zintegrowane* na poziomie B2 (Kerr, Philip and Ceri Jones. *Straightforward. Upper Intermediate*. Macmillan) nie wskazuje jednak na odpowiednią kompleksowość treści umożliwiającą osiągnięcie zakładanego poziomu C2. Na zajęciach *PNJA – specjalistyczny język angielski* literatura przedmiotu nie jest skorelowana z treściami. Treści obejmują język specjalistyczny w finansach, turystyce i lotnictwie oraz infrastrukturze, natomiast literatura podstawowa wskazuje na: język prawny i prawniczy (3 pozycje), język medyczny (2 pozycje) i język IT (jedna pozycja), a literatura uzupełniająca na język medyczny (3 pozycje) i prawny (2 pozycje).

Treści zajęć powiązanych z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek nie zawsze mają charakter kompleksowy i wskazujący na kształtowanie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych powiązanych z wykonywaniem zawodu. Hasłowy i encyklopedyczny charakter mają treści zajęć *współczesne teorie kulturoznawcze czy kultury krajów anglosaskich*, które nie kształtują celowych kompetencji społecznych powiązanych z wykonywaniem zawodu, lecz przygotowują do „brania udziału w wydarzeniach kulturalnych”. Nie gwarantują one osiągnięcia efektów z związanych z pogłębianą wiedzą i jej praktycznym zastosowaniem w ramach tej dyscypliny.

W przypadku niektórych zajęć brak jest treści programowych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się. Przykładowo, jednym z efektów uczenia się dla zajęć *PNJA – umiejętności zintegrowane* jest efekt w zakresie wiedzy „zna i rozumie podstawowe metody badawcze i interpretacyjne mające zastosowanie do tekstów użytkowych, literackich i naukowych języka angielskiego”, który nie jest możliwy do osiągnięcia w ramach tych zajęć, ponieważ treści nie obejmują żadnych metod badawczych i interpretacyjnych. Z kolei w ramach zajęć *tłumaczenie audiowizualne* nie jest możliwe osiągnięcie

efektu w zakresie kompetencji społecznych „jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w wykonywanej pracy; ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej”, ponieważ żadne treści programowe nie są powiązane z tym efektem. Treści umożliwiające osiągnięcie tego efektu sformułowane zostały dla zajęć *etyka i etykieta tłumacza*, jednak dla tych zajęć efekt w kategorii kompetencji społecznych to: „samodzielnie podchodzi do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania typowych dylematów związanych z wykonywaniem zawodu tłumacza”. Zajęcia na ścieżce *tłumaczenia specjalistyczne* nie obejmują treści powiązanych z wiedzą o prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji, do jakiej odsyła efekt K_W06, co oznacza, że absolwenci tej ścieżki nie osiągają wskazanego efektu. Z kolei żaden z przedmiotów na ścieżce kształcenia *komunikacja międzykulturowa w biznesie* nie zawiera kompleksowych treści związanych z wykonywaniem tłumaczeń. Choć zajęcia *lingwistyka stosowana* zawiera treści programowe związane z wybranymi aspektami tłumaczenia ustnego i pisemnego, to nie zostały one powiązane z osiągnięciem efektów K_W12 i K_U19 odwołujących się wprost do wiedzy i umiejętności związanych z przekładem. Również żaden efekt sformułowany dla tych zajęć nie wskazuje na opanowanie umiejętności tłumaczenia, zwłaszcza w oparciu o wiedzę językoznawczą.

Dodatkowo, choć treści zajęć w module podstawowym oraz w module specjalnościowym na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie* odwołują się do umiejętności konstruowania wypowiedzi w języku obcym, to w karcie żadnego przedmiotu nie wskazano, że dzięki realizacji tych treści studenci osiągają efekt K_U10. Z kolei na ścieżce *tłumaczenia specjalistyczne* brak jest w kartach przedmiotów treści powiązanych z tym efektem.

Zasadniczym problemem jest ograniczona ilość lub brak treści programowych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się powiązanych z praktycznym wykorzystaniem podbudowanej teoretycznie pogłębionej wiedzy w zakresie wszystkich trzech dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. W odniesieniu do dyscypliny językoznawstwo, treści programowe, które odniesiono do generycznie sformułowanego efektu kierunkowego K_W01, nie dotyczą pogłębionej wiedzy w dyscyplinie, lecz zagadnień podstawowych, np. dla zajęć *wprowadzenie do komunikacji międzykulturowej*, *pragmatyka komunikacji międzykulturowej*, *lingwistyka stosowana*. Ilustrują to treści tych ostatnich zajęć, które albo mają charakter wprowadzający, np. „Językoznawstwo a inne dziedziny nauki. Podstawowe obszary badań z zakresu językoznawstwa stosowanego”, albo wybiórczy, np. „Wybrane aspekty przekładu ustnego”, czy „Wybrane aspekty komunikacji międzykulturowej”, co nie gwarantuje osiągnięcia wiedzy o charakterze pogłębionym i usystematyzowanym, jak postuluje to efekt przedmiotowy: „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu lingwistyki stosowanej w zakresie niezbędnym do wykorzystania tej wiedzy w obszarze tłumaczenia, nauki języków obcych w tym uczenia się i nauczania oraz komunikacji międzykulturowej”. Literatura przedmiotu to również podręczniki wprowadzające podstawowe zagadnienia (Akmajian, A., R.A. Demers, A.K. Farmer, & R.M. Harnish. 2001. *Linguistic: An Introduction to Language and Communication*, Fromkin V., R. Rodman, & N. Hyams, 2003. *An Introduction to Language*, Boston: Heinle) bądź encyklopedie (Crystal, D. 2002. *The Cambridge Encyclopedia of Language*. CUP). Analogicznie, uszczegółowione efekty sformułowane dla zajęć *stylistyka języka polskiego* i *teorie przekładoznawstwa*, wskazują na pogłębioną wiedzę, zorientowaną na praktyczne zastosowanie w zawodzie filologa oraz tłumacza. Natomiast treści programowe obejmują zagadnienia podstawowe, takie jak: podstawowe pojęcia językoznawstwa, rola przekładu w rozwoju kultur czy zagadnienia na poziomie rozszerzonym, np. obcość i udomowienie jako strategie przekładowe (*teorie przekładoznawcze*). Podobnie, treści zajęć *stylistyka języka polskiego* (np. Komunikacja językowa, jej mechanizmy i elementy składowe; Pojęcie stylu. Odmiany stylistyczne

współczesnej polszczyzny; Gatunki tekstu, formy podawcze, gatunki mowy) nie wskazują na pogłębioną wiedzę językoznawczą.

W odniesieniu do dyscypliny nauki o kulturze i religii, w szczególności zajęcia *kultury krajów anglosaskich* zawierają treści podstawowe, jak np. Great Britain: land, language and people: main geographical [sic!], The USA: geography and demography, A short introduction to Australia: geography and the political system, które nie umożliwiają osiągnięcie efektu kierunkowego K_W01, do którego odsyła uszczegółowiony efekt dla zajęć: „Ma pogłębioną znajomość o kulturze [sic!], mechanizmach politycznych oraz społeczeństwach krajów anglosaskich”. Co więcej, zagadnienia te ukierunkowane są na wiedzę kontekstową, realioznawczą, zatem nie są powiązane z charakterystyką P7S_WG, do jakich odsyłają efekty uczenia się. Treści zajęć *współczesne teorie kulturoznawcze* stanowią przegląd najważniejszych współczesnych teorii i zagadnień kulturoznawczych, co jednak nie zapewnia w pełni osiągnięcia efektu sformułowanego dla tych zajęć: „ma rozszerzoną wiedzę o budowie i funkcjach systemu kultury i mediów, zorientowaną na tworzenie rozwiązań o charakterze systemowym, w zakresie wybranej sfery działalności zawodowej”, ponieważ nie odnoszą się do mediów, nie wskazują także na tworzenie rozwiązań w kontekście pracy zawodowej.

Jeśli chodzi o dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości to w żadnej karcie przedmiotu nie zawarto treści, umożliwiających osiągnięcie podbudowanej teoretycznie wiedzy o charakterze pogłębionym

Podsumowując, w żadnej z trzech dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek treści programowe nie są kompleksowe oraz przede wszystkim nie są to treści na poziomie zaawansowania, który umożliwiłby wszystkim studentom osiągnięcie następujących efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku:

- a) K_W01 „ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności zawodowej”
- b) K_W12 „ma pogłębioną i szczegółową wiedzę o celach realizacji pracy translatorskiej, w kontekście nadawca-odbiorca, język wyjściowy-język docelowy, odwołującą się do teorii z zakresu językoznawstwa i nauk o kulturze i religii”;
- c) K_U19 „potrafi przetłumaczyć na język polski tekst obcojęzyczny (pisemny lub ustny), sporządzony w języku angielskim, oraz na język angielski tekst sporządzony w języku polskim”;
- d) K_W06 „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę o prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji związanych z wybraną sferą działalności zawodowej”;
- e) K_U10 „posiada zaawansowaną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, w zakresie językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu i jakości, jak również na pograniczu różnych dyscyplin naukowych z wykorzystaniem różnych źródeł”.

Tym samym, treści nie zapewniają osiągnięcia przez studentów poziomu wiedzy i umiejętności zgodnego z opisem charakterystyk P7S_WG i P7S_UW PRK.

Ponadto, zdarzają się przypadki, gdy treści programowe nie gwarantują osiągnięcia postulowanych w kartach przedmiotów efektów szczegółowych. Przykładowo, treści zajęć *seminarium magisterskie* są bardzo ogólnikowe: „Prezentacje i konsultacje związane z pracą nad rozdziałami”, co w zasadzie nie wskazuje na osiągnięcie efektów zaplanowanych dla tych zajęć. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku proseminarium magisterskiego, gdzie treści zajęć obejmują: „Przedstawienie wymogów formalnych pisanie pracy magisterskiej; omówienie zakresu tematycznego seminarium; Ustalenie indywidualnych tematów prac; Prezentacje związane z planowaną tematyką prac”, co nie gwarantuje osiągnięcia następujących efektów zaplanowanych dla tych zajęć: „zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych związanych z wybraną tematyką pracy

magisterskiej”, „posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz jej samodzielnego zastosowania w pisaniu pracy magisterskiej”, „ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, odzwierciedlone w poziomie tekstu pracy magisterskiej”, „potrafi przygotować rozdział teoretyczny pracy magisterskiej”.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są co do zasady poprawnie oszacowane biorąc pod uwagę liczbę godzin przypadającą na 1 pkt. ECTS i różnicowanie punktów ECTS dla zajęć w zależności od ich trudności. Niemniej jednak na studiach niestacjonarnych, które prowadzone są w uczelni, w przypadku części zajęć zdecydowanie przeszacowano niezbędny nakład pracy studenta, czego przykładem jest moduł PNJO, w którym nakład ten wynosi w sumie 26 pkt. ECTS (PNJO – umiejętności zintegrowane 14 ECTS, PNJO – czytanie i pisanie 6 ECTS, PNJO – mówienie i słuchanie – 6 ECTS). Oznacza to, że na opanowanie języka obcego na poziomie A1+ student poświęcić musi ok. 728 godz., podczas gdy instytucje prowadzące kształcenie językowe w oparciu o system ESOKJ, np. Cambridge Assessment English, przewidują na ten proces ok. 120 godzin, czyli ok. 4 ECTS. Zakładając nawet, że ma to być poziom A2 i podwyższając liczbę godzin do 200, czyli ok. 7 ECTS, biorąc pod uwagę specyfikę kształcenia językowego na potrzeby filologii, to wciąż nakład studenta jest niewspółmierny do zakładanego poziomu językowego i efektów jakie ma osiągnąć. Przeszacowany jest także nakład pracy studenta w module PNJA, który oszacowano na 28 pkt. ECTS. Zakładając, że studenci zaczynają od poziomu B2, przejście do poziomu C2 oszacowane jest na ok. 784 godz., przy czym przywołane wyżej instytucje szacują ten nakład na ok. 400-500 godz., czyli ok. 20 ECTS. Dodatkowo, większość nakładu pracy to praca własna studenta, przykładowo dla zajęć *PNJA: fonetyka korekcyjna* oszacowanych na 4 ECTS, tylko 1 ECTS uzyskiwany jest w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczyciela, a w przypadku *PNJO: umiejętności zintegrowane* na 14 ECTS, tylko 3, *PNJA: specjalistyczny język angielski* na 8 ECTS, tylko 2. Również w przypadku zajęć niezwiązanych z kształceniem kompetencji językowych przeszacowano niezbędny wkład studenta, np. na zajęciach *warsztaty antydyskryminacyjne* – 18 godz. zajęć, oszacowano na 3 ECTS, w tym aż 2 ECTS własnej pracy studenta.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oszacowana punktami ECTS (52 ECTS uzyskane w ramach zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie na ogólną liczbę 134 ECTS na prowadzonych studiach niestacjonarnych) określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć jest zgodna z wymaganiami i w przypadku wielu zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Niemniej jednak zauważyć należy, że praca własna studenta stanowi filar kształcenia na kierunku. Prowadzi to do sytuacji, w której nie jest możliwe osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w przypadku zajęć, w których niezbędna jest natychmiastowa informacja zwrotna lub kiedy osiągnięcie efektów uczenia się wymaga kontaktu bezpośredniego z prowadzącym lub grupą. Ilustrują to zajęcia *warsztaty antydyskryminacyjne*, gdzie jednym z efektów jest efekt w zakresie kompetencji społecznych: „potrafi aktywnie pracować w parach i grupach, wykazuje postawę nastawioną na współpracę i wykorzystanie potencjału oraz wiedzy innych członków i członkiń grupy”, czy w zakresie umiejętności – „potrafi wykorzystać nietradycyjne i konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów, posiada podstawowe kompetencje z zakresu komunikacji międzykulturowej i inteligencji emocjonalnej”, gdzie kontakt z grupą to jedynie 18 godz. na studiach niestacjonarnych. W tak krótkim czasie osiągnięcie wszystkich składników efektów nie jest możliwe, zważywszy na ich wielość i różnorodność, od aktywnej pracy z innymi, przez wykorzystanie ich potencjału w czasie tej pracy, do rozwiązywania konfliktów.

W przypadku zajęć *PNJA: fonetyka korekcyjna* wymagających informacji zwrotnej na temat prawidłowości wymowy, czyli bezpośredniego kontaktu z prowadzącym, 18 godz. zajęć oszacowanych na 1 ECTS uzyskiwany w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich nie umożliwia osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności: „Osiąga poziom poprawności fonemicznej w produkcji dźwięków z zakresu inwentarza języka angielskiego” i „Stosuje procesy charakterystyczne dla mowy łączonej”. Co więcej, brak kontaktu z prowadzącym i aż 69 godz. pracy własnej studenta oszacowanych na 3 ECTS, bez odpowiedniej informacji zwrotnej, może skutkować petryfikacją nieprawidłowości w wymowie.

Zauważyć należy niezgodności w dokumentacji, które uniemożliwiają ocenę, czy liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się dla tych zajęć. Przykładowo, w kartach zajęć związanych z tłumaczeniem ustnym, np. *tłumaczenie symultaniczne i a vista*, wskazano, że 20 godz. zajęć prowadzonych jest z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego, a 67 godz. to samodzielna praca studenta, co uniemożliwia w pełni osiągnięcie efektu w zakresie umiejętności: (potrafi) „tłumaczyć ustnie proste teksty mówione (postawy [sic!] tłumaczenia symultanicznego kabinowe [sic!] oraz tłumaczenia typu "szeptanka") na język rodzimy i obcy (angielski)”, biorąc pod uwagę, jak trudna jest to umiejętność oraz fakt, że wymaga informacji zwrotnej od prowadzącego. W planie studiów wskazano natomiast, że na zajęcia te przeznaczonych jest 40 godz. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku zajęć *tłumaczenia konsekutywne*, gdzie wskazano 18 godz. w ramach zajęć, co uniemożliwia osiągnięcie efektu związanego z wykonywaniem tłumaczeń konsekutywnych, oraz 56 godz. samodzielnego przygotowania się studenta do zajęć i zaliczenia. Natomiast w planie studiów wskazano 40 godz. Nie ma zgodności również co do pkt. ECTS – w karcie przedmiotu dla zajęć *tłumaczenia konsekutywne* są to 3 ECTS, w tym 1 ECTS za zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela, w planie studiów – 8 ECTS, w tym 2 ECTS za zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela; w karcie przedmiotu *tłumaczenie symultaniczne i a vista* – 4 ECTS, w tym 1 ECTS za zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela, w planie studiów – 8 ECTS, w tym 2 ECTS za zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć są zgodne z wymaganiami i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, poza efektami w kartach zajęć, które wymagają natychmiastowej informacji zwrotnej od prowadzącego lub kontaktu z prowadzącym i/lub grupą.

Sekwencja zajęć w harmonogramie realizacji programu studiów na ocenianym kierunku jest prawidłowa, umożliwiając osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się: zajęcia o charakterze propedeutycznym występują w programie przed zajęciami i modułami mającymi na celu pogłębienie wiedzy i umiejętności studentów w zakresie językoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii. Oferowane formy zajęć oraz ich proporcje są poprawne dobrane. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w niewielkim stopniu (ok. 6,5%) w formie wykładu, przy zdecydowanej przewadze ćwiczeń (ok. 48,6%), uzupełnianych zajęciami laboratoryjnymi (ok. 38,9%), konwersatorium (ok. 4,7%) i projektami (1 %). Zajęcia wykładowe prawidłowo skorelowano z treściami w kategorii wiedzy. Zdarzają się jednak zajęcia prowadzone w formie wykładu, które powiązano z trudnymi do osiągnięcia w tej formie efektami w kategorii umiejętności, ze względu na specyfikę wskazanych umiejętności, np. efekt (potrafi) „dobierać strategie realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacji oraz ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk” dla zajęć *lingwistyka stosowana*. Część zajęć prowadzonych w formie wykładu powiązano także z trudnymi do osiągnięcia efektami w kategorii

kompetencji społecznych, np. efekt „realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne, otoczenia oraz gromadzonych materiałów dokumentujących efekty pracy” dla zajęć *ochrona własności intelektualnej*, czy efekt (potrafi) „systematycznie uczestniczyć w życiu kulturalnym, interesować się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi oraz nowymi zjawiskami językowymi zachodzącymi w polszczyźnie” dla zajęć *stylistyka języka polskiego*.

Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano powyżej 30% punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów. Są to zajęcia z języka obcego, seminarium dyplomowego w zakresie wyboru problematyki pracy dyplomowej oraz przedmioty specjalnościowe. Zaznaczyć należy, że po wyłączeniu modułu specjalnościowego z liczby zajęć do wyboru, gdy uruchamiana jest tylko jedna ścieżka kształcenia jak ma to miejsce w ramach rocznika 2021/2022, punkty ECTS przypisane zajęciom do wyboru nie przekraczają wymaganych 30%.

Program studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, wynoszącym 124 ECTS na ścieżce *tłumaczenia specjalistyczne* i 105 ECTS na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie* (studia niestacjonarne), ale zajęcia te w dużej części nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

W grupie tej nieprawidłowo umieszczono, między innymi: moduł zajęć PNJA i PNJO (54 ECTS), *proseminarium magisterskie* (2 ECTS), *seminarium magisterskie* (10 ECTS), *stylistyka języka polskiego* (1 ECTS), razem 67 ECTS. Wyłączenie tych zajęć z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne skutkuje niespełnieniem wymagań określonych odpowiednimi przepisami.

Program zajęć obejmuje grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości dwóch języków obcych.

Program studiów nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning). W semestrze letnim roku akademickiego 2021/2022 zajęcia w wykorzystaniem tych metod prowadzone są na podstawie odrębnych przepisów w związku z sytuacją pandemiczną.

Metody kształcenia są różnorodne i uwzględniają specyfikę zajęć oraz powiązane z nimi treści. W czasie zajęć wykładowych stosuje się przede wszystkim metody podające, takie jak: wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, wykład połączony z prezentacją. Zajęcia o charakterze ćwiczeniowym (ćwiczenia, laboratoria) prowadzone są w oparciu o metody poszukujące, eksponujące i problemowe, np.: giełda pomysłów, analiza SWOT, projekty, burza mózgów, studia przypadku, ćwiczenia przedmiotowe ściśle związane z treścią zajęć, np. ćwiczenia leksykalno-gramatyczne (PNJA: *umiejętności zintegrowane*) czy powtarzanie chóralne/indywidualne, transkrybowanie tekstów (PNJA: *fonetyka korekcyjna*), prezentacja, metoda sytuacyjna, praca w parach i grupach, krytyczna analiza tekstu, pokaz, wystawa, drama, symulacja. Na konwersatoriach przeważają metody problemowe: „odwrócona klasa”: dyskusje w oparciu o przeczytaną wcześniej literaturę, dyskusje na zasadzie okrągłego stołu, analiza studiów przypadku połączone z prezentacjami i projektami. Jednak nawet na zajęciach laboratoryjnych jako metody wspomagające, stosowane są formy podawcze (wykład konwersatoryjny – *oprogramowanie komunikacyjne*), podobnie jak na konwersatoriach (częściowo wykład – *podstawy prawa, wprowadzenie do komunikacji międzykulturowej*).

Metody kształcenia uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, takie jak: analiza SWOT, burza mózgów, drama, a środki i narzędzia dydaktyczne, co potwierdziły hospitacje, dobierane są w sposób odpowiedni do zajęć i wspomagają studentów w procesie uczenia się, również poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii. Na przykład w ramach ścieżki *komunikacja międzykulturowa w biznesie* na zajęciach *oprogramowanie komunikacyjne* treści programowe obejmują pracę z nowymi technologiami w odniesieniu do komunikacji cyfrowej, a na zajęciach *komunikacja w biznesie* studenci

tworzą blogi biznesowe i korzystają z narzędzie business blogging. W ramach ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne*, studenci poznają stosowane w praktyce zawodowej narzędzia, takie jak Wordfast Professional, SDL Trados Studio, MemoQ.

Potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się wykorzystywane są w sposób właściwy, odpowiednio skorelowany ze specyfiką zajęć. Materiały przekazywane są studentom w sposób elektroniczny, a zajęcia prowadzone zdalnie ze względu na sytuację pandemiczną uwzględniają różne funkcjonalności platformy zapewniającej synchroniczne prowadzenie zajęć.

Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności, a także aktywnej roli w procesie uczenia się. W trakcie hospitacji zaobserwowano zarówno pracę własną studentów, jak i pracę w grupach, oraz ćwiczenia praktyczne.

Zajęcia specjalnościowe w ramach ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne* skorelowano z metodami kształcenia umożliwiającymi wykonywanie czynności praktycznych, czyli w praktyce wykonywanie tłumaczeń ustnych i pisemnych. W przypadku ścieżki *komunikacja międzykulturowa w biznesie* metody kształcenia nie są ukierunkowane na wykonywanie działalności zawodowej. Są to metody o charakterze ogólnym, nie powiązane z umiejętnościami praktycznymi w konkretnym zawodzie, np. na zajęciach *wprowadzenie do makro- i mikroekonomii* są to prelekcje, dyskusje, analizy studium przypadku, na zajęciach *wprowadzenie do komunikacji międzykulturowej* – wykład, dyskusja, na zajęciach *komunikacja w biznesie* - prezentacje, studium przypadku, dyskusja, dzielenie się wiedzą i doświadczeniami. Choć na zajęciach *negocjacje międzykulturowe* wprowadzono ćwiczenia warsztatowe i incydenty krytyczne, to projekt polega na analizie przypadków. Stosowane metody nie zapewniają w pełni właściwego przygotowania studentów do działalności zawodowej na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie*.

Reasumując, stosowane metody i nowoczesne narzędzia zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, lecz w mniejszym stopniu przygotowują ich do działalności zawodowej na rynku pracy w odniesieniu do ścieżki *komunikacja międzykulturowa w biznesie*.

Stosowane metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka specjalności na poziomie C2 i oraz drugiego języka obcego na poziomie A1+.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym – co do zasady – potrzeb studentów z niepełnosprawnością, gdyż studenci tacy nie studiują na ocenianym kierunku. Umożliwiają również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia, co znajduje potwierdzenie w opiniach studentów.

Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane pomocniczo i są oparte na materiałach opracowanych w formie elektronicznej. Wyjątkowo w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 pojedyncze zajęcia kształtujące takie umiejętności (np. *tłumaczenie konsekutywne*, *tłumaczenie tekstów specjalistycznych 2*) praktycznych odbywały się zdalnie ze względu na sytuację pandemiczną.

Katalog efektów uczenia się dla praktyki zawodowej ma charakter generyczny – nie uwzględnia specyfiki ról zawodowych założonych dla dwóch odrębnych specjalności, gdyż jest dla nich wspólny, co nie jest działaniem prawidłowym w sytuacji, gdy dla tych specjalności przewidziano zróżnicowane role zawodowe absolwenta – dla tłumaczeń specjalistycznych to głównie praca w biurze tłumaczeń, agencjach lokalizacyjnych itp., dla specjalności komunikacja interkulturowa w biznesie to specjaliści ds. komunikacji, redaktor, pracownik instytucji kultury. Przyjęty dla praktyki zawodowej katalog efektów, pomimo że określony generycznie, koresponduje w większości z efektami uczenia się przypisanymi do

pozostałych zajęć lub grup zajęć, które wskazują na kompetencje praktyczne powiązane z wykonywaniem zawodów wymienionych w koncepcji kształcenia – tłumacza, specjalisty językowego, osoby świadczącej szeroki zakres usług językowych w bardzo zróżnicowanych branżach, w instytucjach i organizacjach. Problemem w obszarze efektów przyjętych dla praktyk jest nie tylko ich generyczny charakter, ale również ich zakres, sposób formułowania, a także możliwości weryfikacji. Efekty w większości zostały określone w sposób skumulowany – w obrębie jednego zamieszczono ich kilka, co utrudnia ich rozumienie, znaczenie poszczególnych elementów dla procesu kształcenia, a także weryfikację. Niektóre zawierają stwierdzenia wartościujące, których znaczenia nie wyjaśniono np. „(...) nie absorbując nadmiernie uwagi współpracowników”. Inne nie są relewantne dla Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 7 np. „(...) jest towarzyski”. Przykłady podane powyżej ilustrują również problemy z weryfikacją efektów – studenci nie dowiedzą się z sylabusu, w jaki sposób będzie weryfikowana ich towarzyskość, stopień zaabsorbowania uwagi współpracowników.

Kolejnym problemem dotyczącym formułowania efektów jest przyjęcie ich w takim samym brzmieniu dla wszystkich etapów realizacji praktyki (semestrów 2, 3, 4). Nie uwzględniono więc żadnego zróżnicowania i progresji efektów na kolejnych etapach, a student osiąga je trzykrotnie i są one trzykrotnie weryfikowane.

Katalog treści programowych dla praktyk został zamieszczony poza sylabusem, w dokumencie pn. „Program praktyk” i nie został określony jako bezpośrednia pochodna efektów uczenia się. Obejmuje listę wybiórczych obowiązków praktykanta, podaje liczbę godzin praktyki tłumaczeniowej, nie odnosi się do drugiej prowadzonej specjalności. Treści nie są przystające do założonych efektów. Nie pozwalają również na osiągnięcie efektów uczenia się wynikających z efektów kierunkowych oraz tych określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla poziomu 7. Dodatkowo, odnoszą się do bliżej niesprecyzowanego środowiska zawodowego i bliżej nieokreślonych firm – np. „reklama”, „opracowanie kampanii za granicą/ w Polsce dla klienta zagranicznego”. Co więcej, katalog treści jest dla zajęć obligatoryjny, co oznacza, że każdy student podczas praktyk ma obowiązek wykonywać tłumaczenia, przeprowadzać proof-reading, organizować imprezy, eventy, konferencje itd. Dokumentacja praktyk nie potwierdza faktu wykonywania wszystkich tych czynności przez studentów. Wymiar praktyk na ocenianym kierunku wynosi 3 miesiące i jest prawidłowy. Liczba godzin przeznaczonych na praktykę to 480 godzin (w kolejnych etapach: 120, 120 i 240 godzin), zaś przypisana im liczba punktów – 16 ECTS. Zgodnie z planem studiów, praktyka realizowana jest w semestrach 2-4, co sukcesywnie pozwala na weryfikację większości efektów osiągniętych w wyniku realizacji programu studiów w rzeczywistym środowisku zawodowym. Harmonogram realizacji praktyki – jej umiejscowienie w programie, jest więc logiczne.

Uczelnia zapewnia właściwą liczbę i rodzaj miejsc praktyk w kontekście przyjętych dla praktyk efektów uczenia się. Praktyki odbywają się głównie w organizacjach, które na stałe współpracują z Uczelnią na podstawie zawartych porozumień. Ich dobór jest zgodny z generyczną koncepcją kształcenia na kierunku.

Zgodnie z sylabusem praktyk, podstawą zaliczenia praktyki jest dziennik praktyk i formularz oceny praktykanta. Metody weryfikacji, co do zasady, są dobrane właściwie, nie są, jednakże stosowane prawidłowo i nie umożliwiają pełnej weryfikacji efektów uczenia się. Jak wykazała analiza dokumentów praktyki, efekty ocenia osoba przypadkowa, a następnie zatwierdza je również osoba przypadkowa po stronie Uczelni, często niezgodna z wykazaną w sylabusie.

W dokumentacji brak również jakiejkolwiek informacji zwrotnej, merytorycznej, dot. jakości prac dla praktykanta oraz osoby zaliczającej praktykę - brak tej informacji od opiekuna zakładowego

uniemożliwia rzetelną ocenę przez opiekuna uczelnianego, który może opierać się jedynie na numerycznej ocenie efektów oraz zakresie prac, który często ma charakter zbyt ogólnikowy.

W przypadku weryfikacji i oceny z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, która ma miejsce w odniesieniu do specjalizacji tłumaczenia specjalistyczne, stosowane są te same metody weryfikacji efektów uczenia się, możliwe do zastosowania w formule zdalnej, stąd ocena jest analogiczna.

Wobec powyżej sformułowanych uwag, należy stwierdzić, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje uczelnianego opiekuna praktyki umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Uczelnia weryfikuje wymogi w tym zakresie, jednakże w odniesieniu do opiekunów zakładowych kryteria jakościowe adekwatne dla efektów uczenia się określonych w programie studiów nie zostały sformułowane. W efekcie, weryfikacja kompetencji i doświadczenia opiekunów zakładowych jest znacznie ograniczona. Dokumenty regulujące odbywanie praktyk nie określają wymogów formalnych stawianych takim osobom.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów generycznie określonych efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. W przypadku, gdy student samodzielnie poszukuje miejsca praktyki, weryfikacja zasobów infrastrukturalnych praktykodawcy pod kątem osiągania przez studentów efektów uczenia się jest znacznie ograniczona. Dokumenty regulujące odbywanie praktyk nie określają wymogów formalnych stawianych infrastrukturze miejsca praktyk samodzielnie wybranego przez studenta. Analogiczna uwaga dotyczy realizacji praktyk z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej w okresie ograniczeń pandemicznych.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady – uczelniany regulamin praktyk, program praktyk sporządzony w formie instrukcji, a także sylabus zajęć. Dokumenty nie obejmują jednak kompletu niezbędnych wymogów, w tym: zakresu zadań i odpowiedzialności opiekuna zakładowego, reguł zatwierdzania miejsca praktyk samodzielnie wybranego przez studenta, warunków kwalifikowania na praktykę, zakresu współpracy osób nadzorujących praktykę z opiekunem uczelnianym oraz sposobów komunikowania się tych osób. Ponadto, Uczelnia nieprawidłowo założyła możliwość zaliczania praktyki na podstawie wykonywania pracy zawodowej, co nie znajduje żadnego umocowania prawnego i narusza dyspozycje norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, zatwierdza je pracownik Biura Karier. Z uwagi na fakt, że pracownik Biura karier nie jest osobą zaliczającą praktyki, czy też sprawującą nadzór nad praktykami, zauważalny jest brak norm postępowania jakościowego, z góry określonych zasad i procedur. Jak już wcześniej zauważono, w dokumentach regulujących organizację praktyk nie określono przyjętych kryteriów jakościowych w tym zakresie.

W stosowanych systematycznie przez Uczelnię (np. w formie ankietyzacji) ocenach oraz procedurach jakościowych dotyczących doskonalenia programu studiów uwzględniono przeglądy programu praktyk, w tym pod kątem osiąganych efektów uczenia się. Uwzględniono również ocenę jakości

realizacji praktyk przez studentów. Mają również miejsce hospitacje odbywanych praktyk przez Uczelnię. Ocena studentów jest więc systemowo wykorzystywana w doskonaleniu programu praktyki i jej realizacji.

Studia na ocenianym kierunku prowadzone są w formie niestacjonarnej, a zajęcia odbywają się w sesjach weekendowych co dwa tygodnie w piątek, sobotę i niedzielę. Zajęcia odbywające się w soboty i niedziele rozplanowane są zgodnie z zasadami higieny pracy. Co do zasady rozplanowanie zajęć umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Wyjątkiem są zajęcia zaplanowane na piątek w godzinach późnowieczornych, od 20.00 do 21.30 (*proseminarium magisterskie* i *seminarium magisterskie*), które w zależności od zjazdu poprzedzone są wcześniejszymi zajęciami. Zajęcia odbywane o tak późnej porze nie gwarantują efektywnego wykorzystania czasu. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione.

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się sformułowanymi dla zajęć, nie są jednak zgodne z efektami uczenia się sformułowanymi dla kierunku, które wskazują na pogłębioną wiedzę i jej zastosowania praktyczne, zgodne z 7. poziomem PRK. W żadnej z trzech dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek, treści programowe nie są na odpowiednim poziomie zaawansowania i pogłębienia, zatem nie umożliwiają studentom poznania w pogłębionym stopniu wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, i nie zapewniają osiągnięcia podbudowanej teoretycznie wiedzy i jej zastosowań praktycznych. W wielu przypadkach treści programowe, zgodnie z nieprawidłowo sformułowanymi efektami uczenia się dla zajęć dla zajęć, odwołują się do wiedzy podstawowej, encyklopedycznej i znajomości terminologii, również na poziomie podstawowym. Oznacza to, że treści te nie spełniają wymogów 7. poziomu PRK w zakresie dwóch kluczowych charakterystyk: P7S_WG i P7S_UW. W konsekwencji, treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia przez wszystkich absolwentów następujących efektów uczenia się dla kierunku: K_W01 „ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności zawodowej”, K_W06 „ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę o prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji związanych z wybraną sferą działalności zawodowej”. Ponadto treści programowe dotyczące tłumaczenia sformułowane są wyłącznie dla ścieżki *tłumaczenia specjalistyczne*, w konsekwencji nie zapewniają osiągnięcia następujących efektów kierunkowych przez wszystkich absolwentów: K_W12 „ma pogłębioną i szczegółową wiedzę o celach realizacji pracy translatorskiej, w kontekście nadawca-odbiorca, język wyjściowy-język docelowy, odwołującą się do teorii z zakresu językoznawstwa i nauk o kulturze i religii” i K_U19 „potrafi przetłumaczyć na język polski tekst obcojęzyczny (pisemny lub ustny), sporządzony w języku angielskim, oraz na język angielski tekst sporządzony w języku polskim”. Treści programowe nie zostały także powiązane z efektem: K_U10 „posiada zaawansowaną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, w zakresie językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu i jakości, jak również na pograniczu

różnych dyscyplin naukowych z wykorzystaniem różnych źródeł”, co oznacza, że również ten efekt nie może być osiągnięty.

Treści w ograniczonym stopniu uwzględniają wiedzę i jej zastosowanie praktyczne w zakresie językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu i jakości, natomiast w odniesieniu do nauk o kulturze i religii brak jest zastosowania praktycznej wiedzy z tej dyscypliny. Nie obejmują norm i zasad, a także aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, gdyż nie sprecyzowano dokładnie tych obszarów, z wyjątkiem treści powiązanych z działalnością tłumaczeniową. Choć powiązane są z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, to nie potwierdzają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo w kształceniu na kierunku.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są co do zasady poprawnie oszacowane, jednak w przypadku modułów PNJA i PNJO oraz części zajęć nastąpiło zdecydowane przeszacowanie liczby punktów ECTS, i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, poza efektami w kartach zajęć, które wymagają natychmiastowej informacji zwrotnej oraz bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim i/lub grupą. Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Program studiów co do zasady umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. W przypadku uruchomienia tylko jednej ścieżki (*tłumaczenia specjalistyczne*), program nie zapewnia wyboru zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Program studiów nie obejmuje zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, ale w ograniczonym stopniu umożliwiają właściwe przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy na ścieżce *komunikacja międzykulturowa w biznesie*. Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, są stosowane pomocniczo.

Organizacja procesu nauczania zasadniczo zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się, z wyjątkiem zajęć późnowieczornych, oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania, a także kompetencje opiekunów nie zapewniają w pełni prawidłowej realizacji praktyk oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zgodnych z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, a także tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z następujących systemowych, kompleksowych i powiązanych ze innymi aspektami kształcenia na kierunku nieprawidłowości:

- 1) doboru treści programowych o nieodpowiednim poziomie kompleksowości oraz poziomie zaawansowania i pogłębienia we wszystkich trzech dyscyplinach, do których przyporządkowany został kierunek, z całkowitym lub częściowym pominięciem wiedzy

aplikacyjnej z ich zakresu i celowego kształtowania umiejętności związanych z jej zastosowaniami w pracy zawodowej,

- 2) doboru treści programowych w zakresie dyscypliny naukowej językoznawstwo w sposób nieodzwierciedlający jej wiodącej roli w kształceniu na kierunku, a także na poziomie zaawansowania i pogłębienia niezgodnym z poziomem 7. PRK
- 3) doboru treści programowych, który nie zapewnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku i zajęć, co prowadzi do niespełnienia wymogów poziomu 7. PRK w zakresie charakterystyk P7S_WG i P7S_UW;
- 4) znacznego przeszacowania nakładu pracy mierzonego łączną liczbą punktów ECTS dla grup zajęć, w szczególności w modułach PNJA i PNJO;
- 5) niedoszacowania godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia, dla których sformułowano efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, których osiągnięcie powiązane jest z natychmiastową informacją zwrotną lub kontaktem z prowadzącym i/lub grupą;
- 6) zapewnienia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS;
- 7) braku spójności w dokumentacji studiów w zakresie zgodności informacji zawartych w karatach przedmiotów i programie studiów w odniesieniu do liczby punktów ECTS i liczby godzin zajęć;
- 8) nieprawidłowości w zakresie programu praktyk i jego realizacji, w tym braku dostosowania do 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji efektów uczenia się i treści przyjętych dla praktyk oraz braku specyficzności efektów uczenia się w odniesieniu do poszczególnych specjalności i do koncepcji kształcenia, treści kształcenia i wymogów stawianych zakładowym opiekunom praktyk, kompleksowości weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk, regulacji dotyczących organizacji praktyk, kryteriów jakościowych odnośnie do miejsca praktyki w przypadku samodzielnego wskazania takiego miejsca przez studenta;
- 9) zaliczania przez Uczelnię praktyk zawodowych na podstawie zatrudnienia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na kierunek filologia nie są przejrzyste, selektywne ani nie umożliwiają doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie 6 PRK, niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się na 7. Poziomie PRK po zakończeniu edukacji na kierunku. Nie są też bezstronne i nie zapewniają równych szans w podjęciu studiów na kierunku.

Na studia przyjmowani są absolwenci, legitymujący się dyplomem ukończenia studiów I stopnia, studiów II stopnia lub jednolitych magisterskich albo jego odpowiednikiem upoważniający do podjęcia nauki na studiach wyższych w innym kraju niż miejsce jego wystawienia. Tym samym Uczelnia stwarza równe szanse obywatelom Polski i obcokrajowcom. Z drugiej strony, absolwenci wszystkich kierunków enumeratywnie wymienionych uczelni: Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie, Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie oraz Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu, przyjmowani są niezależnie od średniej ze studiów obowiązującej pozostałych kandydatów, co wykracza przeciw zasadzie bezstronności, porównywalności i obiektywizmowi.

Jeżeli chodzi o poziom językowy kandydatów, absolwentów kierunku filologia angielska lub kierunków pokrewnych wymaga się – odpowiednio – średniej z toku studiów licencjackich nie mniejszej niż 3,5 lub oceny na dyplomie nie mniejszej niż 3,5. W przypadku niespełnienia tych kryteriów decyduje rozmowa kwalifikacyjna, której zakres określa odpowiednie zarządzenie Dziekana. Przed absolwentami innych kierunków studiów niż filologia angielska i pokrewne stawia się wymagania posiadania certyfikatu z języka angielskiego (CAE z oceną co najmniej B; CPE z oceną co najmniej C; IELTS z oceną co najmniej 5; TOEIC z oceną minimum 880; TELC z oceną minimum C1), zaś kandydaci nielegitymujący się certyfikatem, przyjmowani są na studia po uzyskaniu zgody Dziekana i na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Uczelnia nie opracowała kryteriów oceny poziomu kompetencji językowych w trakcie tej rozmowy, przez co warunki przyjęć na kierunek filologia są uznaniowe. W sumie poziom języka w warunkach wstępnych kandydata nie jest zdefiniowany obiektywnie, gdyż nie wskazuje w sposób konsekwentny na dany poziom opanowania języka, odnosząc się do różnych, nieporównywalnych systemów kompetencji językowych określonych przez konsorcja językowe. Tak określone warunki rekrutacji – umożliwiające przyjęcie na studia osób, które posiadają umiejętności językowe na poziomie B1 czy A2 – nie są porównywalne i obiektywne.

Kandydatom, którzy ukończyli inny kierunek niż filologia angielska, w razie przyjęcia na studia, dziekan może, ale nie musi wyznaczyć maksymalnie 3 różnice programowe do uzupełnienia w trakcie I roku studiów na ocenianym kierunku. Wyznaczając te różnice programowe, dziekan ma brać pod uwagę konieczność osiągnięcia przez kandydata podstawowych efektów uczenia się, niezbędnych do kontynuowania kształcenia. Ograniczenie zakresu różnic programowych do trzech niezależnie od ukończonych kierunków studiów i stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez kandydatów, oznaczają, że studia mogą też kontynuować absolwenci, których wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nie we wszystkich zakresach i dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, osiągnęły poziom 6 PRK. Tym samym Uczelnia sprawia, że warunki przyjęć są uznaniowe i nie mają charakteru systemowego. Ponadto studenci, którzy według warunków rekrutacji powinni uzupełniać różnice programowe, nie potwierdzają, żeby zostali do nich zobowiązani. Zasady rekrutacji zatem i praktyka nie uwzględniają sprawdzenia warunków wstępnych kandydatów w postaci osiągnięcia przez nich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poziomie 6 PRK w dyscyplinach językoznawstwo, nauki o kulturze i religii oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Dopuszczają więc przyjmowanie kandydatów o bardzo zróżnicowanych kompetencjach w tych dyscyplinach. W sumie uniemożliwia to osiągnięcie przez wszystkich absolwentów kierunku filologia efektów uczenia się na 7. Poziomie PRK w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek.

O zakwalifikowaniu kandydata do przyjęcia na I rok studiów decyduje miejsce na liście rankingowej w ramach ustalonej liczby miejsc. W sytuacji zaś, gdy limit miejsc jest niższy od liczby kandydatów, progi punktowe może zmienić Rektor w formie zarządzenia, a jeżeli limit miejsc na danym kierunku nie zostanie wyczerpany, Uczelnia dopuszcza przyjęcie kandydatów z punktacją niższą niż wskazana w

zarządzeniu Rektora. Taka polityka rekrutacyjna w sumie sprawia, że kompetencje kandydatów są zbyt zróżnicowane i podważa pewność, że wszyscy kandydaci dysponują kompetencjami na 6. poziomie PRK w dyscyplinach, do których kierunku został przypisany.

Uczelnia nie powiadamia kandydatów o oczekiwaniach w zakresie kompetencji cyfrowych, jakimi powinni się wykazywać ani o wymaganiach sprzętowych, jakie zapewnią realizację procesu kształcenia. Uczelnia przygotowała warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zasady te opisane są w osobnej uchwale, dedykowanej temu obszarowi. Zapewniają one możliwość identyfikacji tych efektów uczenia się oraz ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się osiąganym w procesie kształcenia na danym kierunku. Potwierdzania efektów uczenia się dokonuje komisja, w skład której wchodzi prodziekan odpowiedzialny za dany kierunek oraz od 2 do 4 ekspertów wywodzących się spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku studiów. Komisja powoływana jest indywidualnie dla każdego kandydata. Procedury przewidują wyłącznie analizę dokumentacji oraz egzamin służący ewaluacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresach wybranych w trakcie postępowania.

Zapewniają one możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów, w odniesieniu do konkretnych zajęć. Potwierdzenie efektów uczenia się dokonuje komisja, w której skład wchodzi co najmniej trzech nauczycieli akademickich, którzy reprezentują daną dyscyplinę naukową i koordynują lub prowadzą zajęcia, w zakresie których potwierdzane są efekty. W ramach przyjętych procedur przewidziano analizę dokumentacji i sprawdzającą rozmowę z kandydatem.

Zasady i procedury dyplomowania nie są trafne i nie zapewniają potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady te i procedury określone są kaskadowo na dwóch poziomach: w sposób uogólniony dla Uczelni – w Regulaminie studiów oraz z uszczegółowieniem – w zarządzeniu rektora w sprawie procesu dyplomowania na poszczególnych kierunkach studiów. Osobne części tego zarządzenia zawierają procedurę dyplomowania na kierunku filologia wraz z załącznikami, na które składają się m.in. formularz oceny pracy magisterskiej, formularz ewaluacji procesu dyplomowania, rozbudowana instrukcja pisania pracy dyplomowej w języku polskim i angielskim, szczegółowe informacje o zasadach badania prac przez system antyplagiatowy, przeprowadzanie egzaminu dyplomowego, szczegółowe wytyczne merytoryczne i techniczne pisania pracy, ramowy układ pracy, kształt strony tytułowej, zasady cytowania i zapisu adresu bibliograficznego oraz listę zagadnień na egzamin dyplomowy (2-3 pytania dla kolejnych 6 bloków tematycznych, m.in. *kultury krajów anglosaskich, współczesne teorie kulturoznawcze, krytyczna analiza dyskursu* itd.).

Zasady i procedury pokazują, że – jeśli nawet mogą zapewnić osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zaplanowanych dla ocenianego kierunku i zaplanowanych dla seminarium magisterskiego – to nie są to procedury trafne ani specyficzne dla profilu praktycznego studiów. W całości zasad dyplomowania, tak w zarządzeniu, jak i w kolejnych załącznikach i instrukcjach, podkreślany jest bowiem aspekt badawczy pracy magisterskiej, a praktyczność ogranicza się jedynie do zaprezentowania „praktycznych umiejętności studenta w zdefiniowaniu problemu, a następnie jego opisanie i analizie oraz rozwiązaniu za pomocą poprawnie dobranych instrumentów i wykorzystaniem wiedzy w danej dziedzinie”. Brak jakiegokolwiek ukierunkowania i nastawienia na aplikacyjność prac, które cechuje prace dyplomowe na profil praktycznym studiów.

Dla ocenianego kierunku studiów nie opracowano również specyficznych, formalnych i systemowych kryteriów dotyczących wymogów merytorycznych, jakie ma spełnić praca dyplomowa, a określone ogólnie, że jej celem jest opanowanie umiejętności samodzielnej analizy wybranego przykładu, poprzez

zdefiniowanie problemu, a następnie jego opisaniu i analizie oraz rozwiązaniu za pomocą poprawnie dobranych instrumentów. W połączeniu z celami zajęć i efektami uczenia się, opisanymi w karcie (sylabusie), a ujmowanymi ogólnikowo, nieuwzględniającymi zakresu wiedzy akademickiej i metodologicznej w aspekcie głębi, umiejętności i kompetencji, wymogi te nie zapewniają systemowego osiągnięcia efektów uczenia się na 7. poziomie PRK. Zasady te bowiem pomijają kwestię opanowania przez studentów w pogłębionym wymiarze wiedzy o wybranych faktach kulturowych oraz wiedzy o metodach i teoriach wyjaśniających złożone zależności między nimi. Przemilczają też kwestię stopnia i tytułu naukowego promotorów i recenzentów, dopuszczając *de facto* do prowadzenia i recenzowania prac przez doktorów. Przez to zasady te nie zakładają, że prace mają potwierdzać zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany, nie zapewniają potwierdzenia osiągniętych przez studentów efektów uczenia się na 7. poziomie PRK w chwili zakończenia studiów, ani żeby prace potwierdzały umiejętności wykorzystania posiadanej wiedzy do wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej filologa.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się, określone są ogólnikowo w Regulaminie studiów. Zasady te uszczegóławia Zarządzenie Rektora, które wprowadza przepisy zapewniające równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zasady przeprowadzania synchronicznego i asynchronicznego egzaminu za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, identyfikacji studenta w trakcie takich egzaminów. Uczelnia zobowiązuje nauczycieli akademickich do dostosowania zaliczeń i egzaminów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co jest realizowane na wniosek studenta, po poszerzonych konsultacjach i egzaminie ustnym, na przykład przez zmianę formy z pisemnej na ustną i odwrotnie, wydłużenie czasu egzaminu, wprowadzenie przerwy, dostosowanie miejsca egzaminu, uzupełnienie egzaminu ustnego przez wypowiedź pisemną, dostosowanie materiałów egzaminacyjnych, udział osób trzecich czy korzystania ze specjalistycznego oprogramowania (udźwiękawiającego, powiększająco-mówiącego itd.).

Ogólne zasady weryfikacji zapewniają studentom pozyskanie informacji zwrotnej. W rzeczywistości, wyniki ocen egzaminów są przekazywane studentom bądź bezpośrednio po zakończeniu egzaminu ustnego, bądź w sposób uzgodniony ze studentami w przypadku egzaminu ustnego. Studenci z reguły na zajęciach, na przykład po zaprezentowaniu i ocenie pracy ustnej i pisemnej, są informowani przez nauczycieli, nad jakimi aspektami swojej wiedzy i umiejętności muszą się pochylić i więcej popracować. Uczelnia przewiduje też procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych, gdy student zgłasza uwagi do oceny jego pracy czy zaliczenia bądź egzaminu. Obowiązujące dokumenty podejmują też kwestie zapobiegania zachowaniom nieetycznym i reagowania na takie sytuacje, w tym plagiaryzm. Studenci ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za naruszenie zasad obowiązujących w Uczelni, w tym na nieetyczność zdobywania wiedzy.

Monitorowaniem metod weryfikacji efektów uczenia się zajmuje się uczelniana komisja ds. rozwoju dydaktyki, jednakże w swoich pracach ogranicza się do określenia stopnia, w jakim pytania egzaminacyjne sprawdzają efekty uczenia się w ramach danych zajęć na podstawie autoewaluacji egzaminów, dokonywanych przez nauczycieli akademickich.

Na ocenianym kierunku stosowane są różnorodne metody i techniki oceniania, jak testy pisemne, egzaminy pisemne i ustne zawierające pytania otwarte i zamknięte, prezentacje z referatem, ocena formatywna, ocena aktywności studentów podczas zajęć, ocena prac wykonywanych na zajęciach i prac wykonywanych w ramach zadań domowych. Zestaw ten jest tradycyjny i dość szeroki, jednak nie jest konsekwentnie specyficzny dla efektów uczenia się założonych dla wielu zajęć, gdzie jedna metoda ma posłużyć weryfikacji wszystkich efektów uczenia się (np. *pragmatyka komunikacji*

międzykulturowej) bądź praca pisemna ma sprawdzić osiągnięcie kompetencji społecznych (np. *tłumaczenie symultaniczne i avista*), a aktywność ma sprawdzić wszystkie efekty uczenia się (np. *warsztaty antydyskryminacyjne*). Zdarza się, że metody nie są doprecyzowane, np. w przypadku egzaminu końcowego nie podano jego formy pisemny/ustny (np. np. *PNJO- umiejętności zintegrowane*); prezentacja – ogólnie określona (np. *komunikacja w biznesie, PNJA - Advanced Communication Skills*); zagadkowo określone metody weryfikacji, jak prezentacja grupowa, wykonanie zadań (np. *oprogramowanie komunikacyjne*), a także wypowiedzi ustne, dyskusja, praca grupowa – formy prowadzenia zajęć są ujęte jako metody weryfikacji efektów uczenia się (np. *Praktyczna nauka języka obcego – umiejętności zintegrowane, Język niemiecki A1*); aktywny udział w zajęciach, odrabianie zadań domowych – formy pracy studentów ujęte jako metody weryfikacji (np. *PNJO - umiejętności zintegrowane*).

Zauważalny jest niedostatek metod weryfikacji efektów uczenia się, które należą do współczesnych trendów dydaktycznych, a zarazem pozwalają oceniać osiągnięcie efektów związanych ze sprawdzeniem opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej filologa takie, jak projekty, symulacje, studia przypadków, przekłady.

Na ocenianym kierunku przyjęto w tzw. karcie przedmiotu dla każdego zaplanowanego efektu uczenia się podawanie opisowo, krótko, czego student nie potrafi na ocenę 2, co zaś potrafi na ocenę 3, 4 i 5, w skali 4-stopniowej. Idea nie jest zła, jednakże napotyka na kilka niedoskonałości w realizacji. Na przykład te kryteria budowane są z zasady przez przekopiowanie efektu uczenia się i dodanie do niego określeń „jedynie podstawową wiedzę”, „jedynie w podstawowym zakresie”, „ograniczona świadomość”, „dostatecznie posługiwać się” – na ocenę 3, „dobrze posługiwać się” – na ocenę 4, a „bardzo dobrze posługiwać się”, „bardzo dobrze opanować”, „potrafi bardzo dobrze”, „wysoka świadomość” – na ocenę 5. W wersji negatywnej będzie to określenie „liczne opuszczenia i przekłamania treści” – na ocenę 3, „nieliczne opuszczenia i przekłamania treści” – na ocenę 4 oraz „brak opuszczeń i przekłamań treści” – na ocenę 5. Zdarza się też, że np. na ocenę 4 i 5 poziom osiągnięcia efektów uczenia się jest taki sam na ocenę 4 i 5: „stosować techniki i strategie przekładu” (*tłumaczenie symultaniczne i avista*). Tak nieprecyzyjne semantycznie i wobec tego uznaniowe określanie stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w połączeniu z zasadami ogłoszonymi w Regulaminie studiów (par. 27), gdzie nie ma przełożenia ocen na procentowe osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów (a w dodatku skala obejmuje 6 stopni), sprawiają, że oceny są uznaniowe i przestają być porównywalne.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są weryfikowane przez prace etapowe i końcowe oraz prace dyplomowe. Jeśli chodzi o prace etapowe i końcowe, niektóre prace i egzaminy zostały zaplanowane tak, że nie umożliwiają weryfikacji wszystkich efektów zaplanowanych w sylabusie są przez te prace (*tłumaczenia pisemne, PNJA: Advanced Communication Skills*). Bywa też, że kryteria oceniania zaprojektowano w sposób powodujący zawyżanie ocen. Wiele z prac zawiera też błędy językowe różnego typu, tak w wypowiedziach w języku angielskim, jak i polskim, przez co nie poświadczają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych.

Powstające na kierunku prace dyplomowe mieszczą się przede wszystkim w dyscyplinach literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki o mediach i komunikacji społecznej, w mniejszej części – językoznawstwa, a także dotyczą glottodydaktyki czy przekładoznawstwa. Nie wszystkie zatem dotyczą dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Dla przykładu, obecnie studenci na specjalizacji biznesowej piszą prace na temat literatury E. A. Poe, na temat przemian kultury i tradycji

Włochów mieszkających w USA na przykładzie wybranych dzieł filmowych, a studentka specjalizacji tłumaczeniowej – podjęła temat kulturoznawczy na materiale filmów fabularnych.

Większość losowo wybranych prac prezentuje niski poziom w zakresie metodologii, podbudowy teoretycznej i specjalistycznej terminologii i nie potwierdzają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy językoznawczej, kulturoznawczej i z zakresu zarządzania na 7. poziomie PRK. Przywoływana literatura w większości przypadków nie obejmuje zasadniczej dla danego tematu literatury naukowej, przywoływane pozycje są bądź nieaktualne, bądź nie są źródłami naukowymi (a popularnymi skromnymi wzmiankami na portalach internetowych). W pracach często pojawiają się rozdziały czy wątki nieistotne dla tematu pracy, brak w nich spójności między częściami teoretycznymi i analitycznymi prac, a także często wnioski interpretacyjne są niepogłębione lub w ogóle je pominięto. Pod względem poprawności języka, obok prac napisanych dobrą angielszczyzną o cechach języka naukowego (właściwa i bogata terminologia), zdarzają się prace zawierające liczne (niektóre – bardzo liczne) błędy językowe różnego typu. Prace nie mają charakteru aplikacyjnego i wdrożeniowego, lecz dotyczą badań podstawowych, tym samym nie odpowiadają praktycznemu profilowi studiów. W formularzu oceny pracy magisterskiej znajduje się kryterium dotyczące aplikacyjności pracy, niemniej niespełnienie go nie powoduje negatywnej oceny pracy (czyli praca może, ale nie musi być wdrożeniowa). Uczelnia zadowala się w tym względzie potencjalną aplikacyjnością i wdrożeniowością pracy (czyli wystarczy, że praca „mogłaby być” przez potencjalny podmiot wdrożona). W sumie więc prace dyplomowe nie weryfikują systemowo efektów uczenia się adekwatnie do profilu praktycznego studiów ani nie weryfikują systemowo efektów uczenia się na 7 poziomie PRK. W większości nie potwierdzają opanowania przez studentów w pogłębionym wymiarze wiedzy o wybranych faktach kulturowych ani metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi. Przez to samo prace nie potwierdzają zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu dyscypliny, do których kierunek został przyporządkowany. Nie potwierdzają też, żeby studenci potrafili wykorzystać posiadaną wiedzę do wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej filologa. Prace nie udowadniają, że studenci opanowali język angielski na poziomie C2 i że potrafili formułować specjalistyczne teksty naukowe po angielsku.

Studenci kierunku byli w minimalnym stopniu włączani do projektów badawczych, prowadzonych na Uczelni, jak Wartości nauczycieli akademickich - perspektywa międzynarodowa oraz badania relacji studenckich w czasie pandemii Covid. Pracowali przy organizacji międzynarodowej konferencji naukowej pt. In/exclusions. Social responsibility of institutions. W sposób bierny brali udział w konferencjach naukowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Warunki przyjęcia kandydatów na studia są formalnie przyjęte i opublikowane, niemniej niespójne, nieprzejrzyste, nieselektywne i w efekcie nie umożliwiają właściwego doboru kandydatów. Wobec wybranej, wąskiej grupy kandydatów, zrezygnowano z progu średniej ze studia pierwszego stopnia. Nie określono warunków rekrutacji zapewniających przyjęcie kandydatów z wyrównanymi kompetencjami językowymi, jak też nie określono jednoznacznie warunków wstępnych, jakie kandydat w tym zakresie ma spełniać. Zasady oceny tych kompetencji w drodze rozmowy kwalifikacyjnej dla

studentów, którzy nie mają poświadczenia kompetencji językowych, czyni te warunki uznaniowymi. Warunki rekrutacji umożliwiają też przyjęcie na studia kandydatów, którzy nie spełniają warunków wstępnych w postaci osiągnięcia przez nich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poziomie 6 PRK w dyscyplinach językoznawstwo, nauki o kulturze i religii oraz nauki o zarządzaniu i jakości.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Procedury dyplomowania i realizowane na Uczelni praktyki w tym zakresie nie są trafne dla profilu praktycznego studiów i nie zapewniają potwierdzenia osiągnięcia na zakończenie studiów przez studentów efektów uczenia się odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji na 7. poziomie PRK w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

System weryfikacji efektów uczenia się nie umożliwia monitorowania postępów w uczeniu się oraz rzetelnej i wiarygodnej oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, gdyż metody weryfikacji nie pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia działalności w zawodzie filologa i wykonywania zadań typowych dla pracy w tym zawodzie. Zapewniają zarazem uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu ociążenia efektów uczenia się i są nastawione na studenta, choć nie zachęcając go do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się.

Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja nie potwierdzają osiągnięcia efektów uczenia się. Prace etapowe nie weryfikują wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na 7. poziomie PRK. Prace dyplomowe mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek nie jest przyporządkowany, jak literaturoznawstwo i nauki o mediach i komunikacji społecznej, brak zaś prac dyplomowych w dyscyplinie wiodącej – językoznawstwie. Prace te również nie mają charakteru aplikacyjnego i wdrożeniowego.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- 1) przyjmowania kandydatów na studia bez względu na ich kompetencje wstępne związane z możliwością osiągnięcia zakładanych dla kierunku efektów uczenia się, tak w zakresie kompetencji językowych, jak i we wszystkich dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany;
- 2) braku trafnych i specyficznych zasad i procedur dyplomowania, które wykazują, że studenci każdej ze specjalności osiągają zróżnicowane kompetencje merytoryczne na zróżnicowanym poziomie zaawansowania;
- 3) doboru metod weryfikacji efektów uczenia się i oceny stopnia realizacji tych efektów, które skutkują uznawalnością i nieporównywalnością ocen;
- 4) realizacji procesu dyplomowania, wyrażającej się w postawianiu na kierunku prac dyplomowych, które nie odpowiadają praktycznemu profilowi kształcenia, dyscyplinom naukowym, do których został przyporządkowany kierunek, poziomowi studiów i przyjętym na kierunku wymaganiom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W skład kadry na kierunku filologia wchodzi obecnie 26 nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, w tym – 1 z tytułem profesora na umowę o pracę; 2 samodzielnych pracowników ze stopniem doktora habilitowanego, z tego 1 na umowę o pracę, a drugi na umowę cywilnoprawną; 10 doktorów, z tego 3 na umowę o pracę i 7 na umowę cywilnoprawną oraz 11 magistrów, z tego 5 ma umowę o pracę i 6 ma umowę cywilnoprawną. Na umowę o pracę w sumie zatrudnionych jest 10 osób (5 magistrów, 3 doktorów, 1 doktor habilitowany i 1 profesor). Nauczyciele zatrudnieni na umowę o pracę reprezentują następujące dyscypliny naukowe: językoznawstwo (1 magister, bez dorobku naukowego w dyscyplinie językoznawstwo), do którego został przyporządkowany oceniany kierunek, a także literaturoznawstwo – 3 osoby (1 profesor i 2 doktorów z dorobkiem naukowym w reprezentowanych dyscyplinach naukowych) oraz po jednej osobie – nauki prawne, ekonomia i finanse oraz nauki o polityce i administracji. Brak w składzie kadry osób, których dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe mieściłyby się w dyscyplinie wiodącej – językoznawstwie oraz w dwóch dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany, a mianowicie w naukach o kulturze i religii oraz w naukach o zarządzaniu. Zatrudnienia z ostatniego roku wskazują na pogłębianie się tego problemu – do kadry dołączyła bowiem m.in. literaturoznawczyni. Odnotować należy zatem niedostatek kadry, co uniemożliwia prawidłową realizację zajęć. Najwyraźniejszym brakiem jest niedostatek kadry w zakresie językoznawstwa kadra nie zapewnia potencjału umożliwiającego osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na 7 poziomie PRK, jak też nie zapewnia możliwości prowadzenia prac magisterskich w dyscyplinie językoznawstwo i zarazem recenzowania ich przez samodzielnego pracownika naukowego specjalizującego się w tej dyscyplinie. W cyklu nauczania w roku akademickim 2021/2022 na ocenianym kierunku zajęcia związane z kształceniem filologicznym w zakresie filologii angielskiej, w tym praktycznej nauki języka angielskiego, znajdują się 1 osoba z tytułem profesora, 2 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 4 osoby ze stopniem naukowym doktora oraz 8 osób z tytułem zawodowym magistra. Dorobek naukowy i zawodowy tej grupy osób odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali stopnie naukowe, a badania te mają charakter podstawowy. W tej grupie znajdują się wykładowcy legitymujący się doświadczeniem zawodowym z zakresu translatoryki, niemniej nie przekłada się to na ich dorobek naukowy o charakterze aplikacyjnym lub na prace rozwojowe.

W obrębie kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku zaznacza się duża rotacja. Polityka kadrowa zakłada w tej mierze dobieranie na nauczycieli akademickich specjalistów legitymujących się tytułem naukowym, dorobkiem, kompetencjami i doświadczeniem praktycznym, którzy zapewnią realizację założonej koncepcji kształcenia i zajęć wedle przyjętych sylabusów.

O ile zatem liczebność kadry w stosunku do liczby studentów gwarantuje prawidłową realizację zajęć, o tyle niestabilność kadry wyrażająca się w znacznej rotacji pracowników, struktura kwalifikacji w tej grupie nauczycieli akademickich, a także brak dostatecznego dorobku naukowego kadry w dyscyplinach językoznawstwo oraz brak dorobku w zakresie nauk o kulturze i religii oraz zarządzania

jakością, nie zapewniają umożliwienia studentom zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na 7 poziomie PRK.

Na ocenianym kierunku większość kadry wykazuje się długoletnim stażem dydaktycznym, zdobyła doświadczenie dydaktyczne na innych uczelniach i w szkołach językowych, jednak w pojedynczych przypadkach (*tłumaczenie pisemne*) nauczyciele nie legitymują się kompetencjami dydaktycznymi i udokumentowanym dorobkiem dydaktycznym, umożliwiającymi prawidłową realizację zajęć. Prowadzenie przez nauczycieli akademickich badań podstawowych nie zapewnia też w pełni kompetencji dydaktycznych do opieki nad pracami dyplomowymi o charakterze aplikacyjnym. Hospitacje zajęć wykazały, że nie wszyscy wykładowcy mają kompetencje dydaktyczne wystarczające do prowadzenia zajęć, zwłaszcza w grupach studentów ze zróżnicowanymi umiejętnościami językowymi. Hospitacje wykazały również, że wykładowcy mają wystarczające kompetencje do kształcenia na odległość.

Przydział zajęć i obciążenia godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni jako podstawowym miejscu pracy są zgodne z wymaganiami. Ponad 50% wymaganych ustawowo zajęć na kierunku prowadzone jest przez nauczycieli zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Pracownicy spoza uczelni obciążane są zajęciami w sposób niekolidujący z ich innymi obowiązkami zawodowymi, co umożliwia prawidłową realizację procesu dydaktycznego. Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana, a formą tej kontroli jest przede wszystkim system zapisu logowania na platformach komunikacyjnych, a także hospitacje zajęć i informacje płynące od studentów w formie ankiet, zgłoszeń do dziekana czy podczas Feedback Day.

Politykę kadrową regulują w Uczelni przepisy wewnętrzne. Dobierając nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia, bierze się pod uwagę kompetencje zawodowe, dydaktyczne i dorobek naukowy oraz praktyczny odpowiadające zapotrzebowaniu, dyktowanemu zaplanowanym do osiągnięcia efektem uczenia się, kluczowym kompetencjom i celom kształcenia na danym kierunku. Rekrutacja obejmuje, prócz analizy dokumentów, również rozmowę kwalifikacyjną w celu oceny przygotowania merytorycznego, dydaktycznego i kompetencji społecznych kandydata. Jednakże realizacja tej polityki kadrowej przeczy założeniom, co widać na przykładzie obsady zajęć na ocenianym kierunku, m.in. zajęcia powierza się pracownikom nieposiadającym dorobku naukowego, których doświadczenie praktyczne nie przekłada się na prace rozwojowe (*tłumaczenia pisemne, lingwistyka stosowana, tłumaczenia tekstów specjalistycznych, praktyczna nauka języka angielskiego – specjalistyczny język angielski, tłumaczenie symultaniczne i awista*). Na *seminariach magisterskich* prace o charakterze kulturoznawczym prowadzili w ostatnich latach nauczyciele niewykazujący się dorobkiem w tej dziedzinie, z kolei opiekę promotorską nad pracami językoznawczymi powierzano się literaturoznawcom, choć kierunek jest przyporządkowany do pierwszej z dyscyplin jako do wiodącej, a do drugiej nie jest przyporządkowany w ogóle. W ostatnich dwóch latach nie realizowano seminarium magisterskiego, które byłoby prowadzone przez samodzielnego pracownika z dorobkiem w dyscyplinie językoznawstwo. Jak wynika z praktyki, popartej wykazem prac magisterskich z ostatnich lat i rozmową z dziekanem, *seminaria magisterskie* mogą prowadzić doktorzy i wówczas funkcję recenzenta powierza się również doktorowi. Tymczasem stopień naukowy doktora nie zapewnia poprowadzenia prac dyplomowych na 7. Poziomie PRK w zakresie głębi wiedzy teoretycznej i teoretycznie podbudowanych umiejętności analizowania złożonych zależności między analizowanymi zjawiskami językowymi i językoznawczymi. Brak też w ofercie seminariów grupy, w której studenci mogliby pisać prace magisterskie związane z naukami o zarządzaniu – z trzecią dyscypliną, do której przyporządkowano kierunek. Obsada seminariów magisterskich nie umożliwia powstawania prac

wdrożeniowych i o charakterze aplikacyjnym. Ponadto, prace często prowadzone były i są obecnie przez osoby ze stopniem naukowym doktora. Niekiedy zaznacza się brak dorobku naukowego powiązanego z prowadzonymi zajęciami (*kultura krajów angielskiego obszaru językowego*). Zdarza się, że pracownicy nie mają udokumentowanego dorobku dydaktycznego (*tłumaczenia pisemne*). Polityka kadrowa nie zapewnia zatem doboru nauczycieli akademickich umożliwiającego prawidłową realizację zajęć, w tym w szczególności o charakterze praktycznym oraz związanych z nabywaniem przez studentów umiejętności powiązanych z prowadzeniem badań aplikacyjnych.

Uczelnia przeprowadza regularnie bilans kompetencji i analizy potrzeb szkoleniowych pracowników, co pozwala dostosowywać ofertę szkoleniową do realnych, diagnozowanych potrzeb. W wyniku tego w ostatnim czasie nauczyciele akademicy, niezależnie od formy zatrudnienia, mogli bezpłatnie skorzystać z szkoleń z zakresu emisji głosu, innowacyjnych metod nauczania (Case Study), tutoriali w realizacji zajęć online, internetowych narzędzi pracy (oraz aspektów i wymogów formalnych dla pracownika dotyczących m.in. dokumentowania toku zajęć, raportowania procesu nauczania, czy zobowiązań semestralnych), metody Design Thinking, zarządzania talentami wg Gallupa, programów komunikacji w grupie z elementami porozumiewania się bez przemocy (NVC), polityki antydyskryminacyjnej, *Savoir-vivre* wobec osób z niepełnosprawnościami, postępowania dyscyplinarnego studentów, prawa autorskiego itd. Odbywały się one w postaci wykładów, videotutoriali, warsztatów grupowych, wyjazdowych np. do Danii, indywidualnych konsultacji z trenerami itp. Pracownicy uczelni mają też w ofercie szkoleń naukę języków obcych (angielski, hiszpański).

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia, niezależnie od formy zatrudnienia, są systematycznie oceniane przez studentów poprzez cosemestralne elektroniczne ankiety ewaluacyjne, składające się z 12 pytań, dotyczące ogólnej oceny zajęć, zainteresowania studentów tematyką, przygotowanie nauczyciela do zajęć, punktualności rozpoczynania i kończenia zajęć, jasności kryteriów oceniania, odnoszenia się do studentów z szacunkiem, otwartości i zachęcania studentów do aktywności itp. Oprócz ocen wyrażonych w skali liczbowej, studenci zamieszczają też – co ważne przy niedużym response na poziomie 3-10 odpowiedzi – komentarze w podziale na mocne i słabe strony zajęć. Wyniki są przez pracownika Działu Administracji i Analiz pobierane z platformy, a następnie tworzony jest raport, który otrzymuje do wglądu rektor, dziekani, prodziekani oraz wykładowcy. W oparciu o dane z ankiet powstaje coroczny raport. O jego istnieniu i możliwości wglądu studenci są informowani przez dziekana, niemniej Uczelnia nie przewiduje publikacji ogólnych wyników ankiet.

Studenci mogą także nadsyłać uwagi przez cały rok na tzw. „skrzynkę kontaktową”, prowadzoną przez samorząd studencki, przekazywać je w ramach cyklicznych spotkań z opiekunem roku (notabene, studenci nie potwierdzili odbywania takich spotkań), podczas bezpośrednich rozmów z opiekunami, dyżurów dziekana, prodziekana, badań satysfakcji ze studiowania w Uczelni oraz badania Feedback Day – corocznym badaniem ankietowym studentów, dotyczącym opinii na temat procesu uczenia się. Wyniki zebranych ocen wykorzystywane są przez prodziekanów do rozmów dyscyplinujących z nauczycielami akademickimi, którzy otrzymali słabsze oceny i uwagi krytyczne, w celu poprawienia jakości procesu dydaktycznego realizowanego przez danego nauczyciela. Nauczyciele wysoko oceniani otrzymywali dodatkowe wynagradzani finansowo, choć w ostatnich dwóch latach zaprzestano tej praktyki.

Drugim sposobem oceny jakości zajęć dydaktycznych są hospitacje. Obejmują one wyłącznie pracowników etatowych, jednakże nie są to wszyscy pracownicy, a wyłącznie nowo zatrudnieni w ciągu pierwszych miesięcy pracy oraz ci, co do których istnieją obawy czy uzasadnione podejrzenia, że należy

ich zajęcia monitorować. Nie składa się to zatem na kompleksowy bilans kompetencji kadry dydaktycznej.

Osobami hospitującymi może być dziekan, prodziekan oraz wyznaczeni przez nich nauczyciele akademicy zatrudnieni na umowę o pracę. Kalendarz hospitacji jest ustalany na początku każdego semestru, a nauczyciele akademicy są zawiadamiani o hospitacji co najmniej tydzień wcześniej. Z hospitacji pozostaje dokument w postaci wystandaryzowanego arkusza, który jest bardzo rozbudowany i obejmuje ocenę poziomu merytorycznego, konstrukcji zajęć, sposobów pobudzania zainteresowania studentów, jakość zajęć online, zgodność zajęć z sylabusem. Ocena zajęć praktycznej nauki języka lub języka obcego odbywa się z wykorzystaniem specjalnego arkusza hospitacji, w którym pod uwagę bierze się planowanie, prezentację materiału i prowadzenie zajęć oraz dynamikę grupy (z wieloma szczegółowymi kryteriami). Po zakończeniu hospitacji odbywa się rozmowa pohospitacyjna, której celem jest przekazanie osobie hospitowanej informacji zwrotnej z obserwacji zajęć. Arkusze trafiają do uczelnianej komisji ds. jakości kształcenia, a następnie – do prodziekanów, którzy je analizują i wraz z analizą przekazują do końca lipca każdego roku dziekanowi. W uzasadnionych przypadkach dziekani podejmują rozmowę z danym nauczycielem akademickim na temat sposobu prowadzenia zajęć i biorą te wyniki pod uwagę w polityce kadrowej Uczelni. Takie hospitacje i rozmowy pohospitacyjne są na kierunku filologia prowadzone regularnie z nowo zatrudnionymi pracownikami i odbywały się również w przypadku zajęć prowadzonych na odległość.

Do form ewaluacji należą hospitacje koleżeńskie, które są uzgadniane z dziekanem i stanowią dodatkowy element w procesie doskonalenia kompetencji dydaktycznych kadry. Jednakże nauczyciele ocenianego kierunku studiów nie korzystali dotąd z takich hospitacji.

Na uczelni prowadzona jest okresowa ocena nauczycieli akademickich, której podlegają wszyscy nauczyciele akademicy, zatrudnieni na umowę o pracę i posiadający co najmniej półroczny staż pracy. Odbywa się ona na wniosek rektora nie rzadziej niż co 4 lata i nie częściej niż raz na rok. Nauczyciele składają nieskomplikowane i niewystandaryzowane sprawozdanie według formularza uczelnianego z 2020 roku, w którym brane są pod uwagę: działalność dydaktyczna w Uczelni, działalność organizacyjna w Uczelni, działalność zawodowa poza Uczelnią, działalność naukowa oraz nagrody i inne osiągnięcia. W ocenie okresowej brane są pod uwagę wyniki ankiet studentów. Oceny dokonuje przełożony w pięciostopniowej skali A-E, przy czym ocena ta obarczona jest uznaniowością, gdyż Uczelnia nie przewidziała jednolitych mierników dla każdej z ocen w kolejnych kategoriach. Brak zatem klarownych, obiektywnych i porównywalnych kryteriów oceny i wymagań stawianych przed nauczycielem akademickim.

Wyniki ocen okresowych kadry dydaktycznej oraz wniosków przekazywanych przez studentów w postaci ankiet, rozmów z opiekunem roku i władzami dziekańskimi oraz w czasie Feedback Day, są w minimalnym stopniu wykorzystywane do doskonalenia się członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. Przykładem takiego wpływu jest podtrzymywanie lub zamykanie współpracy z danym wykładowcą. Realizowana polityka kadrowa nie w pełni umożliwia dobór kadry prowadzącej kształcenie zapewniające prawidłową realizację zajęć. Rozwój naukowy części nauczycieli związany jest z ich wcześniejszym w innych uczelniach. Jednakże uczelnia oferuje wsparcie rozwoju naukowego nauczycieli akademickich poprzez finansowanie awansów naukowych, publikacji, pomoc w opracowywaniu grantów naukowo-badawczych oraz o profilu metodycznym, dydaktycznym, kulturalnym. Finansuje szkolenia podwyższające kwalifikacje zawodowe lub dydaktyczne, w tym dotyczące narzędzi o technik kształcenia na odległość.

Realizowana w Uczelni polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadku zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec kadry

prowadzącej. Zasady te na poziomie Uczelni regulują postępowanie w sytuacjach konfliktowych między studentami, między studentem a wykładowcą, między studentem a pracownikiem dziekanatu oraz między studentem a pracownikiem administracji – nie ujęto zasad rozwiązywania konfliktu między pracownikami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione.

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Brak w składzie kadry osób, których dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe mieściłyby się w dyscyplinie wiodącej – językoznawstwie oraz dwóch dyscyplinach, do których kierunku został przyporządkowany, a mianowicie w naukach o kulturze i religii oraz w naukach o zarządzaniu. Szczególnie w zakresie językoznawstwa kadra nie zapewnia potencjału umożliwiającego osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na 7 poziomie PRK. Dorobek naukowy i praktyczny kadry nie przekłada się na jej dorobek naukowy o charakterze aplikacyjnym lub na prace rozwojowe. Kadra charakteryzuje się niestabilnością.

Polityka kadrowa nie zapewnia doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia opartego o transparentne zasady i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć. Uwzględnia systematyczną ocenę tylko części kadry prowadzącej kształcenie, a stosowane do oceny okresowej wymagania i kryteria nie są klarowne, obiektywne i porównywalne. Z kolei w odniesieniu do wszystkich nauczycieli prowadzona jest ocena z udziałem studentów, a wyniki obu typów ocen wykorzystywane są w doskonaleniu kadry.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- 1) braku wśród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia osób ze stopniem naukowym lub dorobkiem naukowym, w każdej z dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek;
- 2) obsady zajęć, w tym szczególnie seminariów magisterskich;
- 3) doboru nauczycieli akademickich umożliwiającego prawidłową realizację zajęć, w tym w szczególności o charakterze praktycznym oraz związanych z nabywaniem przez studentów umiejętności powiązanych z prowadzeniem badań aplikacyjnych;
- 4) polityki kadrowej, która nie zapewnia doboru nauczycieli akademickich umożliwiającego prawidłową realizację zajęć;
- 5) braku kompleksowego monitorowania bilansu kompetencji kadry dydaktycznej;
- 6) braku klarownych, obiektywnych i porównywalnych kryteriów stosowanych w ocenie okresowej pracowników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku odbywają się w nowoczesnym, wynajmowanym przez Uczelnię budynku usytuowanym w Krakowie. W budynku zlokalizowane są sale dydaktyczne, działy obsługowe i administracyjno-biurowe (dziekanat, kwestura, Buro Karier i in.) pomieszczenia obsługi administracyjnej kierunku, gabinety kadry akademickiej, a także biblioteka z czytelnią. Uczelnia nie przewidziała zajęć wychowania fizycznego na kierunku z uwagi na formę niestacjonarną, którą wyłącznie realizuje, stąd nie udostępnia infrastruktury tego rodzaju studentom kierunku.

W budynku znajdują się 24 sale dydaktyczne, w tym 1 aula (dla ok. 100 osób, z systemem nagłośnieniowym), 1 sala wykładowa dla ok. 70 osób), 8 laboratoriów (po 24-26 stanowisk każde), a także laboratorium do tłumaczeń symultanicznych. Wyposażenie standardowe w salach dydaktycznych to komputer, telewizor lub projektor multimedialny, tablice suchościeralne/ flipcharty oraz standardowe meblowanie wykorzystywane w dydaktyce akademickiej. Budynek jest dobrze dostosowany do potrzeb współczesnej dydaktyki. W obrębie budynku zapewniony jest szerokopasmowy dostęp do internetu bez jakichkolwiek ograniczeń.

Sale i specjalistyczne pracownie obejmują wspomnianą pracownię do tłumaczeń symultanicznych, a także laboratoria komputerowe. Pracownia do tłumaczeń mieści sześć dwuosobowych kabin do tłumaczeń symultanicznych oraz specjalnie zaaranżowane miejsc dla delegatów. Wykorzystane tam oprogramowanie umożliwia odwzorowanie autentycznego środowiska pracy tłumacza ustnego i osiąganie efektów uczenia się o nachyleniu praktycznym. Stanowiska delegatów posiadają panele obsługi systemu językowego, dodatkowo mikrofony i słuchawki, aby w pełni odwzorować sytuację zawodową, w obliczu której staje tłumacz. W pracowni zamontowano również pełen zestaw urządzeń multimedialnych, w tym: ekran projekcyjny z pilotem radiowym, mikrofony różnego rodzaju, kolumny głośnikowe, kamerę cyfrową oraz mikser. W pracowni tej zainstalowane są również dodatkowe programy edukacyjne wspierające uczenie się i nauczanie języków obcych. Dodatkowe wyposażenie to monitory, dzięki którym studenci mają dostęp do wyświetlanych przez prowadzącego materiałów. Z kolei sale laboratoryjne mieszczą w pełni wyposażone stanowiska komputerowe, stacjonarne lub przenośne ze standardowym oprogramowaniem biurowym, w tym do sporządzania różnego rodzaju prezentacji, analizy danych itp. Opisana infrastruktura umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza (narzędzia analityczne, udostępniane zasoby online), specjalistyczne oprogramowanie praktyczne są sprawne i nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności naukowej. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup. Warunki te umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz zapewniają warunki do samodzielnej pracy badawczej studenta, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, a także liczba miejsc w czytelni oraz udogodnienia dla użytkowników niewystarczająco spełniają wymagania jakościowe i tylko częściowo umożliwiają komfortowe korzystanie z zasobów.

Zasoby biblioteczne są udostępniane studentom w Bibliotece zajmującej wraz z czytelnią 80 m², dysponującej księgozbiorem liczącym około 17 tys. egzemplarzy, w tym oceniającemu kierunkowi dedykowana jest liczba ok. 1/6 tych zbiorów. Zbiory zwarte uzupełnia prenumerata czasopism o nachyleniu kulturoznawczym, biznesowym, praktycznym (np. związanych z tłumaczeniami i nauką języka). W Bibliotece znajduje się czytelnia z wolnym dostępem do półek, gdzie znajduje się podręczny księgozbiór, a także dwa stanowiska komputerowe umożliwiające korzystanie z baz własnych Biblioteki i zasobów innych bibliotek. Dodatkowo stworzono stanowisko przygotowane do korzystania z baz pełnotekstowych, w tym z Biblioteki Narodowej Academica. Poza tymi trzema stanowiskami wyodrębniono dwa dwuosobowe stanowiska czytelnicze, usytuowane bardzo blisko siebie w ciągu komunikacyjnym. W pomieszczeniu, które przeznaczone jest na czytelnię nie ma więc wystarczających warunków lokalowych do zapoznawania się ze zbiorami oraz pracy własnej. **Rekomenduje się** zorganizowanie czytelni w taki sposób, aby warunki wykorzystania tego miejsca przez studentów przewidywały co najmniej korzystanie przez jednego czytelnika z wydzielonego dla niego miejsca pracy, ze swobodnym dostępem, umożliwiającego niezakłóconą pracę własną. Informacje i bazy dotyczące zbiorów przetwarzane są przez system biblioteczny, dzięki któremu katalog biblioteczny udostępniany jest w formule otwartej. Dzięki systemowi funkcjonuje zdalne zamawianie literatury, rezerwacje, przedłużanie wypożyczeni itp.

Udogodnienia dla czytelników, poza wolnym dostępem do księgozbioru podręcznego, nie zostały stworzone. Studenci mają do dyspozycji jedynie dwa stanowiska komputerowe, udostępniane wszystkim studentom Uczelni, brak drukarek, kopiarek, skanerów, a także sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami wspierającego korzystanie z zasobów, gdyż ten nie jest na miejscu dostępny (jest do pobrania w innych pomieszczeniach, co stanowi dodatkowe utrudnienie dla osób z niepełnosprawnościami). **Rekomenduje się** zapewnienie warunków do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej poprzez zastosowanie udogodnień dla czytelników umożliwiających przygotowywanie i opracowywanie materiałów bibliotecznych.

Godziny otwarcia biblioteki zapewniają warunki do korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa oraz biblioteczna oraz zasady korzystania z niej przez studentów i kadrę są zgodne z przepisami BHP.

Studenci posiadają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp.

Infrastruktura naukowa, dydaktyczna i biblioteczna jest w niewielkim stopniu dostosowana do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Wprowadzie bariery architektoniczne zostały w większości zniwelowane - istnieje możliwość korzystania z podjazdu oraz dwóch wind (w windach dostępne są panele sterujące z oznakowaniem w języku Braille'a), na parkingu w pobliżu Uczelni oznakowano miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie przestrzenie biurowe, edukacyjne oraz użytkowe znajdują się w miejscach dostępnych dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Informacje dotyczące nawigacji są dostosowane dla osób z dysfunkcją wzroku – zapewniono duże formaty tablic informacyjnych, zamieszczono również dostępne informacje o funkcjach pomieszczeń itp. Na terenie budynku znajduje się jedna toaleta dla osób poruszających się na wózku.

Uczelnia dysponuje komputerami z oprogramowaniem dla osób z niepełnosprawnością wzroku, które są dostępne w pracowniach oraz w bibliotece. W razie potrzeby, jest możliwość skorzystania z syntezatora mowy – IVONA. Na terenie uczelni dostępna jest również wypożyczalnia sprzętu wspierającego – do dyspozycji jest np. wózek inwalidzki, kule ortopedyczne, podnóżek, podstawki pod nadgarstki, które są wypożyczane na czas trwania zajęć dydaktycznych/ na czas przebywania na terenie uczelni. W razie konieczności, uczelnia umożliwia korzystanie z usług tłumacza języka migowego. Dostosowania te są trafnie dobrane, jednakże nie umożliwiają faktycznego dostosowania procesu dydaktycznego do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, gdyż w salach dydaktycznych, pracowniach oraz laboratoriach, a także w bibliotece i czytelni nie zapewniono wydzielonych, oznakowanych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami, które byłyby przygotowane do wykorzystania przez osoby z niepełnosprawnościami bez wykonywania przez nie dodatkowych czynności. **Rekomenduje się** dostosowanie Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez zorganizowanie w pomieszczeniach dydaktycznych oraz bibliotece i czytelni dedykowanych im miejsc, właściwie oznakowanych, wyposażonych w udogodnienia umożliwiające im pełne uczestnictwo w procesie kształcenia, samodzielnej nauki i korzystania z zasobów zapewnianych przez Uczelnię.

W przypadku kształcenia na odległość studenci mają zapewniony dostęp do wszelkich koniecznych elementów struktury informatycznej. Uczelnia tworzy, rozwija i dostosowuje własną infrastrukturę do nauczania na odległość – wykorzystuje w tym celu dwie platformy o zróżnicowanej funkcjonalności. Wykorzystywane są programy uzupełniające w zakresie technologicznego wspierania dydaktyki oraz nauki na odległość. Stosowane narzędzia i oprogramowanie w zakresie nauczania na odległość umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Infrastruktura ta jest dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Zasoby cyfrowe materiały dydaktyczne są na bieżąco poszerzane w zależności od potrzeb procesu dydaktycznego.

Uczelnia wykorzystuje funkcjonalności oprogramowania zainstalowanego w laboratoriach oraz w pracowni tłumaczeń i samodzielnie, bez dodatkowych licencji, udostępnia wirtualne laboratoria dostosowując ich działanie do trybu nauczania zdalnego. Dzięki tym rozwiązaniom studenci mają możliwość osiągania pełnego katalogu efektów uczenia się przewidzianych dla zajęć z zaangażowaniem laboratoriów i oprogramowania.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są skromne. Liczba zgromadzonych zbiorów to zaledwie 17.100 woluminów do wykorzystania przez studentów i kadrę wszystkich kierunków studiów prowadzonych przez Uczelnię. Sprofilowane kierunkowo zbiory to około 1/3 posiadanych przez Uczelnię zasobów. Zasoby te nie są w większości zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłowej realizacji zajęć.

Uczelnia przedstawiła zasób księgozbioru przeznaczony dla ocenianego kierunku. Dedykowany księgozbiór w dużej części nie obejmuje aktualnych pozycji wydawniczych z zakresu dyscyplin, do których został przypisany kierunek – na przykład z zakresu nauk o kulturze w powiązaniu z obszarem językowym kierunku studiów dominują nieaktualne pozycje z początku lat 2000, a najnowsza datuje się na rok 2016, najnowsze podręczniki do nauczania języka (hiszpańskiego) – z roku 2015, najnowsza pozycja językoznawcza – z 2013. Co do zasady, biblioteka powinna wzbogacać zbiory i udostępniać aktualne pozycje z zakresu dyscyplin, do których jest przypisany kierunek w celu rozwijania wiedzy

i zainteresowań studentów i kadry, jednakże w sytuacji, gdy zaspokojone są potrzeby wynikające z kształcenia. Tymczasem, najnowsze pozycje z lat 2015-2021 to w ułokowane poza tymi dyscyplinami. Czytelnia ogólna udostępnia kilkanaście tytułów czasopism, jednakże żadne z nich nie są gromadzone w trybie stałej, aktualizowanej prenumeraty. Większość datuje się na rok 2015 i wcześniejsze. Zbiór nie jest więc aktualny i również nie uwzględnia wyników najnowszych badań w dyscyplinach powiązanych z kierunkiem.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że zgromadzony dla kierunku księgozbiór ma charakter przypadkowy, jest niewłaściwie ustrukturyzowany, nie obejmuje pozycji elementarnych z zakresu kształcenia filologicznego i nie odzwierciedla również wystarczająco obszarów zastosowania języka obcego będącego przedmiotem studiów w działalności gospodarczej. Ponadto, jak już powyżej zauważono, nie jest to księgozbiór aktualny – wydane w ostatnich pięciu latach pozycje z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa czy praktycznego zastosowania języków nie zostały właściwie uwzględnione.

Zasoby biblioteczne nie obejmują piśmiennictwa zalecanego w sylabusach w ogóle lub obejmują jedną, dwie pozycje z zestawienia literatury podstawowej dla poszczególnych zajęć. Biblioteka więc nie zapewnia literatury podstawowej do zajęć, m.in. (zapis zgodnie z sylabusami, podano przykłady braków - lista nie zawiera wszystkich brakujących pozycji literatury podstawowej):

- *oprogramowanie komunikacyjne* (brakuje 2 z 3 pozycji w literaturze podstawowej):

Sylvia IV J.J., Anderson-Williams R., *Mastering Prezi for Business Presentations*, Packt Publishing, 2nd edition, 2015

West, R; Turner, L. *Interpersonal Communication*. SAGE. 2018

- *podstawy prawa* (nieдостапna jedyna pozycja określona dla zajęć):

Wronkowska, Sławomira.

- *podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*:

Ars boni et aequi, Poznań, 2005.

- *wprowadzenie do komunikacji międzynarodowej* (brakuje 4 pozycji z 6):

Hofstede, G., G.J. Hofstede, & M. Minkov. *Cultures and organizations: Software of the mind*. London:

McGraw-Hill. 2010

An Introduction to Intercultural Communication: Identities in a Global Community (chosen chapters). Los Angeles: Sage. 2018

Shuang Liu, Volčič, Z., Galois, C. *Introducing Intercultural Communications: Global Cultures and Contexts* (chosen chapters). Los Angeles: Sage. 2015

Ting-Toomey, S. *Communicating across cultures*. New York: Guilford Press. 2012

- *teorie przekładoznawstwa* (brak 1 z 3):

Susan Bassnett *Translation studies* London; New York Routledge 2013

- *digital communication* (brak literatury podstawowej):

Proakis, John G. *Digital Communications*. 4th ed. New York, NY: McGraw-Hill, 2000

Thurlow, C., Lengel, L., & Tomic, A. *Computer mediated communication*. Sage, 2004

- *negocjacje międzykulturowe*:

Erin Meyer, *The Culture Map. Decoding How People Think, Lead, And Get Things Done Across Cultures*, New York: Public Affairs, 2014. Richard Gesteland, *Cross-Cultural Behavior. Marketing, Negotiating and Managing Across Cultures*. Handelshøjskolens Forlag: Copenhagen Business School Press, 1999. Marie-Joelle Browaeys, Roger Price, *Understanding Cross-Cultural Management*. Third Edition Malaysia: Pearson Education Limited, 2015.

- *tłumaczenia audiowizualne* (brak 1 z 3):

Belczyk, A., *Tłumaczenie filmów* (Wydawnictwo „Dla szkoły”, Opole 2007)

- *współczesne teorie kulturoznawcze* (brak literatury):

Stacy Alaimo, *Exposed: Environmental Politics and Pleasures in Posthuman Times* (excerpts)

Stacy Alaimo, *Exposed: Environmental Politics and Pleasures in Posthuman Times* (excerpts)

Judith Butler, *Gender Trouble* (excerpts) Michel Foucault, “Society Must Be Defended”:

Lectures at the Collège de France, 1975-1976 (excerpts) J.K. Gibson-Graham, *End of Capitalism*

(excerpts) bell hooks, *Feminist Theory: From Margin to Center* (excerpts V.B. Leitch et al

(eds), *The Norton Anthology of Theory and Criticism* (excerpts) Achille Mbembe, “The Universal

Right to Breathe” (excerpts) Julie Rivkin and Michael Ryan (eds.), *Literary Theory: An Anthology*

(excerpts) John Storey, *Cultural Theory and Popular Culture* (excerpts) Hayden White, “The

Historical Event,” “The Modernist Event” (excerpts)

- *PNJA-Specjalistyczny język angielski* (brak 3 z 6):

Wyatt, Rawdon. *Check your English vocabulary for Law*, third edition, London, A&C Black, 2006.

Frost, Andrew. *English for Legal Professionals*, Oxford Business English, Express Series, Oxford,

OUP, 2013. Rupert Haigh. *Legal English*, 2nd edition, UK, Routledge, 2009.

- *tłumaczenia symultaniczne i a vista* (brak 1 z 3):

Gillies, A. *Conference Interpreting: A Student's Practice Book*, Routledge, London, 2013

- *tłumaczenie tekstów specjalistycznych 2* (brak 3 z 4):

Hans Georg Gadamer, *Język i rozumienie* Microsoft Writing Style Guide Arkadiusz Bełczyk,
Poradnik tłumacza

- *krytyczna analiza dyskursu* (brak literatury):

The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies, John Flowerdew, John E. Richardson
(eds.), London/New York 2018.

Researching Discourse: A Student Guide, Christopher Hart (ed.), London: Routledge 2020.

Discourse, Grammar and Ideology: Functional and Cognitive Perspectives, Christopher Hart,
London:

Bloomsbury Academic 2014. \ *The Handbook of Discourse Analysis*, Deborah Schiffrin,
Deborah Tannen and Heidi Hamilton (eds.), Oxford: Blackwell 2015.

Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language, Norman Fairclough, London:
Routledge 2010.

- *pragmatyka komunikacji międzykulturowej* (brak 4 z 7)

Huang, Yan. 2007. *Pragmatics*. Oxford, New York: Oxford University Press. (Podręcznik wiodący)

Kadmon, Nirit (2001) *Formal Pragmatics*. Malden, MA: Blackwell. Heim, Irene (1982) *The*

Semantics of Definite and Indefinite Noun Phrases, Ph.D. dissertation, University of
Massachusetts, Amherst Camp, Elisabeth (2014) *The semantics of slurs: A dual speech-act*

analysis. Ms., Rutgers University.

Zdecydowana większość publikacji wykorzystywanych jako literatura podstawowa, jeśli już znajduje się w zasobach Uczelni, obecna jest w liczbie 1 egzemplarza, co uniemożliwia w praktyce korzystanie przez kadrę i studentów w domu – liczba egzemplarzy nie jest dostosowana do procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Braki uniemożliwiają skuteczną realizację treści programowych. W odniesieniu do literatury uzupełniającej, uwaga jest analogiczna.

Publikacje są dostępne w porównywalnym do opisanego powyżej zakresie z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Korzystanie z zasobów bibliotecznych nie jest w pełni możliwe przez osoby

z niepełnosprawnością. Dostęp „open-space” do księgozbioru podręcznego jest ograniczony np. poprzez ustawione przy półkach biurka, a większość księgozbioru nie jest dostępna w tej formule, zdalny dostęp do zasobów nie obejmuje podstawowych pozycji (o czym już było powyżej), stanowiska w czytelnii nie posiadają wystarczających dostosowań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Możliwe jest jedynie zamawianie materiałów w wersji elektronicznej, które przygotowywane są przez pracownika biblioteki.

Uczelnia zapewnia materiały dydaktyczne opracowanych w formie elektronicznej, które udostępnia studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość bezpośrednio, na zamówienie, z biblioteki.

Uczelnia w trybie doraźnym udostępnia materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także osobom z niepełnosprawnością. Nie stosuje w tym celu rozwiązań systemowych ani nie informuje publicznie studentów o takiej możliwości. **Rekomenduje się** ustalenie procedur w zakresie zapewniania materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej, a także udostępnianych studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym także dla studentów z niepełnosprawnością.

Przyjęte w Uczelni procedury jakościowe przewidują ocenę warunków studiowania, w tym w szczególności infrastruktury dydaktycznej. Przeglądy nie są jednak prowadzone efektywnie, o czym świadczą zdiagnozowane nieprawidłowości. Ustalono podczas wizytacji, że zasoby biblioteczne nie podlegają systematycznej ewaluacji, a są weryfikowane na bieżąco przez prowadzących zajęcia dydaktyczne – ocena księgozbioru w kontekście możliwości realizacji programu w zakresie dostępności literatury podstawowej wykazała, że ocena zasobów przez prowadzących nie jest skuteczna.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w sytuacji nauczania na odległość spowodowanej ograniczeniami czasowymi wynikającymi z pandemii są unowocześniane i aktualizowane.

Nauczyciele akademicki mają zapewniony marginalny udział w ocenie infrastruktury, a ocena ta nie ma charakteru systemowego. Udział studentów ogranicza się do uczestnictwa w badaniach ankietowych, które dotyczą jedynie ogólnej infrastruktury Uczelni. Ankietowej ocenie studentów nie jest poddawana ocena zawartości księgozbioru ani specjalistyczna infrastruktura dla kierunku np. oprogramowanie specjalistyczne, sprzęt, środki dydaktyczne itp. **Rekomenduje się** uwzględnianie opinii studentów w zakresie oceny zasobów bibliotecznych oraz specjalistycznej infrastruktury dla kierunku.

Uczelnia określiła tryb i formę przeglądów, analizuje ich wyniki oraz wyniki ankiet. Działania ewaluacyjne i analiza ich wyników są jednak nieskuteczne w odniesieniu do zbiorów bibliotecznych, a także dostosowania bazy dydaktycznej, w tym biblioteki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Potwierdzają to zdiagnozowane uchybienia w zakresie istotnych dla realizacji programu studiów elementów infrastruktury.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- 1) braku adekwatności i aktualności zbiorów bibliotecznych dedykowanych kierunkowi, w tym niezapewnienia piśmiennictwa zalecanego w sylabusach,
- 2) braku przeglądów zasobów bibliotecznych, jak również zasad analizy ich wyników, a także wykorzystywania ich wyników w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Dostosowanie zbiorów bibliotecznych dedykowanych kierunkowi w taki sposób, aby zapewniały piśmiennictwo zalecane w sylabusach, a także uwzględniały aktualny stan badań w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek oraz praktycznego ich zastosowania w działalności zawodowej.
2. Przeprowadzanie systematycznych i kompleksowych przeglądów zasobów bibliotecznych i wykorzystywanie analizy ich wyników w działaniach doskonalących.
3. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu, w której biorą udział podmioty związane z Uczelnią umowami o współpracy. Charakterystyki pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w tym zakresie, ich rodzaj, zakres i zasięg prowadzonej przez nich działalności są zgodne z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek – uwzględniono w szczególności przedstawicieli branży tłumaczeniowej, relewantnej dla dyscypliny językoznawstwo, a także globalne

korporacje, właściwe dla nauk o zarządzaniu i jakości, czy też instytucje promujące kulturę – dla nauk o kulturze i religii. Grono uzupełniają organizacje szkoleniowe, zajmujące się lokalizacją oprogramowania, korektą, wykorzystujące w codziennej działalności operacyjnej język angielski. Dobór współpracujących w ramach doskonalenia programu studiów organizacji jest poprawny, zgodny z dyscyplinami, do których kierunku jest przyporządkowany, zgodny również z generyczną koncepcją i celami kształcenia, w tym profilem absolwenta kierunku, które nie obejmują zamkniętego katalogu zawodów, do których przygotowuje kierunek studiów. Niektórzy pracodawcy reprezentują interesariuszy kierunku w Konwencie, który m.in. opiniuje programy studiów, a także tematy przygotowywanych na kierunku prac dyplomowych, weryfikuje adekwatność efektów uczenia się do wymogów rynku pracy.

Współpraca z otoczeniem przynosi wymierne efekty. W roku 2019 udoskonalono program studiów na podstawie eksperckich opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach tych działań wprowadzono nowe zajęcia do programu studiów i przeprowadzono szerokie konsultacje dotyczące kształcenia w specjalności komunikacja międzykulturowa w biznesie.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i ma charakter stały. Dominującą formą współpracy są praktyki zawodowe organizowane wspólnie z bardzo zróżnicowanymi pod względem profilu działalności, formy organizacyjnej i reprezentowanej branży organizacjami. Są wśród nich firmy tłumaczeniowe, , przedsiębiorstwa handlowe, usługowe i produkcyjne, agencje PR, biura podróży, wydawnictwa, biblioteki i wiele in. Pozostałe formy współpracy to współprowadzenie zajęć przez pracodawców i ich przedstawicieli, w szczególności tych o nachyleniu praktycznym, organizacja spotkań i szkoleń dla studentów kierunku, organizacja stażów. Formy współpracy są więc zróżnicowane i adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

W obecnych warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni w związku z sytuacją pandemii, Uczelnia prawidłowo zapewnia udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Wykorzystywane są w tym celu metody i narzędzia komunikacji na odległość, co potwierdzają pracodawcy, a także np. dokumentacja praktyki zawodowej.

Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów dotyczą przede wszystkim realizacji praktyk zawodowych. Uczelnia prowadzi również ocenę właściwości dobru profili działalności współpracujących praktykodawców z wymogami programowymi kierunku i sylwetką absolwenta. Pozostałe aspekty i formy współpracy z otoczeniem nie podlegają systemowej i kompleksowej ewaluacji. Uczelnia nie formułuje jasnych podstaw takiej oceny, nie przedstawiła założeń gwarantujących ich systematyczność, nie określiła stanu docelowego, do jakiego dąży w zakresie rozwijania i doskonalenia współpracy. Ocena ta ma więc charakter przypadkowy, fragmentaryczny, a zakres i zasady uwzględniania i wykorzystywania wyników tak prowadzonych przeglądów do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów, nie są znane. Przeglądy nie diagnozują nieprawidłowości, nie mają charakteru kompleksowego i systemowego.

Rekomenduje się poszerzenie zakresu działań w zakresie ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w taki sposób, aby ocena była kompleksowa i obejmowała wszystkie formy współpracy w odniesieniu do programu studiów, a także ustalenie systemowych rozwiązań wykorzystywania wyników tych przeglądów do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanych uchybień, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Międzynarodowa współpraca w odniesieniu do kierunku filologia dotyczy programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych. Programy współpracy dotyczą wymiany studentów i pracowników, wspólnych badań, konferencji naukowych i praktyk studenckich. Umożliwiane są również intensywne programy wyjazdowe o charakterze seminariów lub wizyt studyjnych, wizyty networkingowe, oraz szkoły letnie, w tym dedykowane konkretnym partnerom zagranicznym. Na przykład w maju, czerwcu i wrześniu 2021 odbyła się kolejna edycja International Seminar dla studentów Europäische Fernhochschule Hamburg. Poza tym, pracownicy i studenci kierunku korzystają z możliwości wyjazdów w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, w tym w szczególności do norweskiej uczelni partnerskiej University College of Southeast Norway. Od roku akademickiego 2020/2021, kierunek filologia jest częścią realizowanego w ramach tej akcji projektu: Otherness – Togetherness – Aesthetics. Uczelnia posiada bogatą ofertę podpisanych umów w oparciu o program Erasmus+. Dzięki współpracy realizowanej w ramach tego programu studenci mają możliwość do odbywania semestru lub dwóch semestrów studiów na uczelniach zagranicznych takich jak: Utrecht University (Holandia), Universidad de Málaga (Hiszpania), Institut Catholique D'etudes Supérieures (Francja), Universidade nova de Lisboa (Portugalia), Matej Bel University in Banska Bystrica (Słowacja), Vilnius Business College (Litwa).

W ramach wizytowanego kierunku współpraca międzynarodowa obejmuje również pozaeuropejskie ośrodki akademickie w USA, np.: Benedictine College (Atchison, Kansas) oraz University of Texas, Rio Grande Valley (Cameron County, Texas) oraz w Chinach, np.: Dalian Nationalities University, Hebei University, Guangxi University, North University of China, Shijiazhuang University, Suzhou University

oraz Yuncheng University. Zauważalna jest dbałość o poszerzanie oferty dostępnych wyjazdów poprzez zawieranie nowych umów partnerskich, na przykład z uczelniami w Turcji. W 2021 roku odbyło się również wirtualne spotkanie z przedstawicielami Ambasady Polski w Wielkiej Brytanii oraz reprezentantami agencji edukacyjno-rekrutacyjnych ESPA UK oraz Intern Europe, dotyczące współpracy w ramach organizacji studiów i programów kształcenia dla studentów kierunku filologia. Studenci są informowani o możliwości aplikowania na studia poprzez stronę internetową, media społecznościowe, wiadomości e-mailowe oraz spotkania z opiekunem roku dotyczące zachęcania studentów do udziału w programach mobilności. Niemniej jednak, zauważalna jest znaczna dysproporcja między liczbą osób wyjeżdżających za granicę i przyjeżdżających studiować na kierunku filologia. W ostatnich latach z możliwości wyjazdu na studia zagraniczne skorzystały cztery osoby, a ok. 30 studentów przyjechało na kierunek. **Rekomenduje się** intensyfikację działań mających na celu skuteczne promowanie wyjazdów zagranicznych studentów kierunku filologia. Jeśli chodzi o nauczycieli akademickich, z wyjazdu skorzystało czterech członków kadry. W analogicznym okresie, wykładowca z Malty przeprowadził cykl zajęć dla studentów kierunku. W najbliższym czasie odbędą się kolejne zajęcia prowadzone przez wykładowcę z Turcji (Izmir).

Uczelnia stwarza ponadto warunki do uczestnictwa nauczycieli akademickich w kursach doskonalących i warsztatach metodycznych prowadzonych przez doświadczonych nauczycieli w zakresie języka angielskiego, na przykład w ramach projektu "Welcome to TEU", w ramach którego zapewniono specjalistyczne wsparcie szkoleniowe z języka angielskiego dla 13 członków kadry oraz przygotowano dwie konferencje naukowe, w których uczestniczyli pracownicy i studenci kierunku filologia. Od czerwca 2021 roku uczelnia rozpoczęła realizację projektu stanowiącego kontynuację ww. działań umiędzynarodowiających: "Welcome to TEU 2.0".

W celu podnoszenia kompetencji językowych i wzmacniania ich w podejmowaniu działań i aktywności międzynarodowych studenci WSE mają możliwość zdobycia dodatkowych, międzynarodowych certyfikatów: The European Language Certificates (TELC) oraz Test of English for International Communication TOEIC.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenia na kierunku filologia w ocenie umiędzynarodowienia nie jest zapewniony w sposób sformalizowany, choć istnieje możliwość zgłaszania indywidualnych uwag. **Rekomenduje się** zapewnienie udziału w opiniowaniu zakresu współpracy międzynarodowej ogółowi nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Udział studentów zapewniony jest poprzez studencką ankietę oceny stopnia ważności i zadowolenia z oferty wyjazdów na studia. Wnioski z monitorowania procesu umiędzynarodowienia służą jego doskonaleniu, na przykład w zakresie organizacji praktyk zagranicznych dla studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiejędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różnorodne formy, jest adekwatne do zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia wspiera studentów na wielu płaszczyznach. Z ich perspektywy najistotniejszym elementem tego wsparcia jest otwartość pracowników Uczelni na kontakt ze studentami oraz kultura wzajemnego szacunku i współpracy. Działania wspierające motywują studentów do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce, jednocześnie uwzględniając i zapewniając kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera posiada działający system opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej uwzględniający potrzeby różnych grup studentów. Uczelnia oferuje wsparcie o charakterze stałym, kompleksowym oraz w zróżnicowanych formach, dostosowane do aktualnych potrzeb wynikających z konieczności zastosowania nowoczesnych rozwiązań, jak i do pozostałych potrzeb dotyczących realizacji programu studiów.

Uczelnia wykorzystuje systemy informatyczne, które wspierają studentów w procesie studiowania oraz pozyskiwania koniecznych informacji związanych z tym procesem.

Studenci w ramach wsparcia administracyjnego mogą korzystać z pomocy: dziekanatu, Biura Karier, Działu Współpracy Międzynarodowej, Prodziekana ds. kierunku Lingwistyka dla biznesu i kierunku filologia. Oprócz tego opiekun roku powołany przez Dziekana dba nie tylko o potrzeby dydaktyczno-naukowe studentów, ale również jest odpowiedzialny za systematyczne przekazywanie dodatkowych informacji. W okresie zdalnego nauczania studenci poprzez wykorzystywane platformy mieli zapewniony stały kontakt oraz wsparcie ze strony kadry pracowniczej.

Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które wspiera studentów w wejściu na współczesny rynek pracy, dbając o rozwój szeroko rozumianych kompetencji oraz umiejętności cenionych przez przyszłych pracodawców. Odbywa się to poprzez wsparcie w trakcie odbywania obowiązkowej praktyki studenckiej, jak i wsparcie w kwestiach formalnych przed rozpoczęciem, jak również po zakończeniu praktyk. Oprócz oferty praktyk studenckich w Biurze Karier studenci mogą skonsultować się w sprawie swoich dokumentów aplikacyjnych, uzyskać informację zawodową lub też skorzystać z poradnictwa zawodowego. W ramach funkcjonowania Biura, Poradnia Adaptacyjna oferuje bezpłatne sesje wsparcia online. W Poradni Adaptacyjnej można wykonać badanie MindSonar (online), które daje

możliwość uświadomienia sobie własnego systemu wartości, ich hierarchii i stylów myślenia. Na stronie internetowej jednostki można zapoznać się z ofertami: praktyk, staży, pracy, programów, projektów, szkoleń i warsztatów.

Rozwój studentów wspierany jest również w ramach oferowanych kursów fakultatywnych oraz otwartych wykładów. Warto wspomnieć, że sami studenci mają wpływ i mogą zaproponować tematykę wykładów oraz kogo zaprosić do ich poprowadzenia.

Uczelnia oferuje systemowe wsparcie studentom wybitnym. Corocznie przyznawane jest stypendium Rektora. Zapisy na seminaria odbywają się na podstawie rankingu średniej ocen ze studiów, dzięki czemu pierwszeństwo mają studenci osiągający najwyższe wyniki w nauce. Dla studentów wybitnych również przewidziana jest możliwość Indywidualnego Programu Studiów (IPS). W ramach IPS Prodziekan zapewnia szczególną opiekę dydaktyczno-naukową oraz indywidualny dobór treści i form kształcenia, który polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub ścieżki kształcenia, łączeniu dwu lub więcej ścieżek kształcenia, a także na udziale studenta w pracach badawczych.

Osiągnięcia naukowe, artystyczne oraz sportowe punktowane są w rankingu decydującym o przyznaniu stypendium rektora. Uczelnia jest również otwarta na wsparcie studentów w zakresie realizacji i rozwoju ich artystycznych uzdolnień. Samorząd studencki podejmuje się na bieżąco realizacji wydarzeń, które są odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez społeczność studencką oraz które są odpowiednie do realiów małej Uczelni. Na Uczelni funkcjonuje Fundacja Wspierania Inicjatyw Studentów i Absolwentów, podejmuje ona działania wspierające edukację, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, ale przede wszystkim wspiera inicjatywy oraz działania studentów i absolwentów Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera.

Uczelnia przewiduje wsparcie dla grup studentów o różnych potrzebach. Na wniosek studentki w ciąży, studenta będącego rodzicem Prodziekan nie może odmówić zgody na indywidualną organizację studiów. Również w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach, wniosek może zostać rozpatrzony pozytywnie. Studenci z niepełnosprawnością mogą liczyć na wsparcie określone w Regulaminie Studiów, dodatkowo we wszelkich kwestiach problematycznych mogą zgłosić się do pracownika Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Wsparcie udzielane jest również studentom, którzy nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, natomiast znajdują się w trudnej sytuacji, w kryzysie związanym ze stanem emocjonalnym, psychicznym lub zdrowotnym. Z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu przyznawane jest stypendium na rok studiów. Stypendium socjalne przyznawane jest studentom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej zaś zapomogi stanowią doraźną formę pomocy dla studentów, którzy z przyczyn życiowych znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej. Wyższa Szkoła Europejska przystąpiła do udziału w projekcie Asystent studenta z ASD. Celem projektu jest poprawa sytuacji neuronietypowych studentów (osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu – ASD) szkół wyższych w Polsce. Program zakłada na przykład wdrożenie do praktyki funkcjonowania uczelni innowacji społecznej Tłumacz/Adwokat społeczny – asystent osoby z ASD.

Na Uczelni funkcjonuje skuteczny system rozpatrywania studenckich skarg i wniosków. Studenci w momentach trudnych, problematycznych zgłaszają się do opiekuna roku. Dziekan/Prodziekan jest zobowiązany do rozstrzygania indywidualnych spraw, skarg oraz wniosków studentów w terminie 14 dni od złożenia wniosku przez zainteresowanego. System dzięki jasnym regulacjom i uwzględnieniu wszystkich istotnych czynników i spełnia swoją funkcję. Również wsparciem dla studentów są dyżury prodziekańskie, w trakcie których każdy student może umówić się na spotkanie, w trakcie którego może liczyć na udzielenie pomocy w sprawach związanych z procesem studiowania na Uczelni.

Studenci mają zapewnione szerokie wsparcie w zakresie działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących bezpieczeństwa i przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy.

Na uczelni uregulowano politykę antydyskryminacyjną oraz procedury, które uruchamiane są na Uczelni w przypadku wystąpienia dyskryminacji bezpośredniej oraz pośredniej ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, jak i przemocy wiążącej się z tymi formami dyskryminacji. Prodziekan wprowadził jako obowiązkowy przedmiot Warsztaty antydyskryminacyjne.

Od początku pandemii Covid-19 (także nadal) uczelnia oferuje wsparcie psychologiczne dla studentów. Oferta darmowych sesji z psychologiem skierowana jest dla każdego, kto zgłosi potrzebę rozmowy dotyczącej swojej sytuacji, stanu psychicznego, czy samopoczucia. Każdy student, który oceni swoją sytuację jako przekraczającą aktualne możliwości samodzielnego poradzenia sobie z nią, może liczyć na wsparcie ze strony Uczelni.

Stosowane rozwiązania oraz konkretne działania podejmowane na Uczelni motywują studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak i rozwoju naukowego. Przykładem jest wyżej wspomniane stypendium Rektora. Chętni studenci mogą rozwijać wiedzę w kołach naukowych. Studenci kierunku mają również szansę być współautorami pokonferencyjnych publikacji naukowych lub brać udział w projektach badawczo-naukowych, ale możliwości te nie są wykorzystywane w sposób w pełni efektywny, co ilustruje zaledwie jeden przykład udziału studentów w międzynarodowej konferencji In/exclusions. Social responsibility of institutions i powiązanej publikacji. **Rekomenduje się** intensyfikację działań w zakresie pełnego, realnego włączania studentów w czynny udział w konferencjach naukowych i współtworzenie publikacji naukowych.

Studenci, w wyznaczonych godzinach, mogą kontaktować się z dziekanatem stacjonarnie, a problemy z którymi się zgłaszają są sprawnie rozwiązywane i adekwatnie traktowane.

Kompetencje kadry dydaktycznej spełniają oczekiwania studentów i w ich ocenie dają im oparcie w realizacji zamierzonych celów związanych z procesem oraz efektami uczenia się. Wykorzystywane systemy informatyczne pozwalają na sprawną komunikację z wykładowcami oraz pracownikami administracyjnymi.

Samorząd Studentów Wyższej Szkoły Europejskiej pełni rolę organu współdecydującego w najistotniejszych kwestiach. Studenci są reprezentowani w Senacie, w którego kompetencji leży ustalanie programów studiów. Ustalenie programu studiów dodatkowo wymaga zasięgnięcia opinii Samorządu Studenckiego.

Samorząd realizuje projekty na rzecz społeczności akademickiej. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie Samorząd Studentów i organizacje studenckie. **Rekomenduje się** zadbanie o warunki lokalowe Samorządu, gdyż w trakcie wizytacji wskazano, że aktualne realia nie pozwalają działać i realizować wszystkich celów. Samorząd jest w stałym kontakcie zarówno z pracownikami Uczelni jak i studentami. Od roku 2021/22 Rektor Uczelni, w celu wzmocnienia idei pozyskiwania informacji zwrotnych od studentów, co wtorek spotyka się z Samorządem Studenckim. Samorząd, w tym Rzecznik Praw Studenta stale organizują i przeprowadzają szkolenia z Praw i Obowiązków Studenta. W ich trakcie studenci pierwszego roku są zapoznawani z podstawowymi prawami i obowiązkami, jakie przysługują im na uczelni. Szkolenie zostało przygotowane na podstawie Ustawy 2.0 oraz statutu i regulaminów obowiązujących na uczelni. Z powodu pandemii przedstawiciele samorządu skupiają się przede wszystkim na reprezentowaniu Uczelni zdalnie poprzez media społecznościowe jak Facebook i Instagram oraz biorą udział w licznych szkoleniach oraz ogólnopolskich wydarzeniach.

Studenci Państwowej Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera uczestniczą systematycznie w procesie ewaluacji systemu wsparcia funkcjonującego na Uczelni. Istnieje system ankietyzacji,

w ramach którego wszyscy studenci mogą wyrazić swoją opinię dotyczącą warunków studiowania, zrealizowanych zajęć oraz wsparcia dotyczącego studiowania.

Sposób przetwarzania danych gwarantuje pełną anonimowość wypełniającego ankietę. Studenci są włączani w proces ewaluacji programów studiów oraz całego procesu studiowania. Dodatkowy, mniej sformalizowany sposób monitorowania i ewaluacji wsparcia stanowi nieformalny system stałego kontaktu studentów z opiekunem roku, czy cykliczne spotkania władz Wydziału ze starostami. Dzięki temu władze Wydziału mają możliwość poznania opinii studentów w zakresie wsparcia merytorycznego, administracyjnego i organizacyjnego. Studenci mają również możliwość przekazywania uwag przedstawicielom Samorządu (w przypadku chęci zachowania anonimowości) lub indywidualnych konsultacji z władzami Wydziału w trakcie "Feedback Day", w trakcie którego mogą podzielić się swoją opinią z na temat funkcjonowania Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie nauczania jest wszechstronne, przybiera różnorodne formy, jest dostosowane do potrzeb i umożliwia osiąganie adekwatnych efektów uczenia się. Wsparcie spełnia oczekiwania studentów, sprzyja ich rozwojowi społecznemu i zawodowemu. Kadra akademicka zapewnia kontakt oraz otrzymanie pomocy w procesie nauczania i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. System wsparcia sprzyja motywacji studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Uwzględnia potrzeby wynikające z konieczności korzystania i wdrażania rozwiązań opartych o udział nowych technologii. Wsparcie jest oferowane wszystkim grupom studentów biorąc pod uwagę ich indywidualne potrzeby. Wdrożone działania zapewniają studentom poczucie bezpieczeństwa z uwzględnieniem aktualnych zagrożeń. Jakość wsparcia w procesie nauczania podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wnioski z tych przeglądów są wykorzystywane w celu doskonalenia warunków studiowania na kierunku. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest częściowo dostępna publicznie i kierowana do szerokiego grona odbiorców - kandydatów, studentów, absolwentów, pracowników oraz innych interesariuszy. Głównym medium, za pośrednictwem którego zapewniany jest publiczny dostęp do informacji jest internet, tj.: strona internetowa Uczelni oraz biuletyn informacji publicznej BIP. Witryna internetowa Uczelni jest przejrzysta, zapewnia łatwość zapoznania się z umieszczonymi na niej informacjami nie zawierając przy tym ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona główna jest przygotowana do odbioru również na urządzeniach mobilnych. Strona jest także dostępna w wersji anglojęzycznej. Brakuje rozwiązań mających na celu ułatwienie zapoznania się z nią osobom słabowidzącym. Trwają prace nad dostosowaniem strony internetowej do standardów WCAG 2.0, co ma na celu zwiększyć komfort korzystania z niej studentom z niepełnosprawnościami. **Rekomenduje się** przyspieszenie tych prac bądź wprowadzenie rozwiązań doraźnych.

Na stronie internetowej Uczelni znajdują się informacje o organizacji roku akademickiego, trybie działania dziekanatów, Samorządu Studenckiego. Można tam również znaleźć informacje o: możliwych obszarach zatrudnienia/branżach zawodowych i możliwości dalszego kształcenia, przyznawanych kwalifikacjach i tytułach zawodowym, zasadach rekrutacji, programie Erasmus+, informacje o wsparciu dla studentów z niepełnosprawnością, funkcjonowaniu Biura Karier. W biuletynie informacji publicznej BIP znajdują się dokumenty określające kierunkowe efekty uczenia się, karty przedmiotów dla kierunku oraz regulamin studiów. Jednocześnie, jak wykazuje poniższa tabela, brak jest ogólnodostępnych informacji dotyczących: aktualnego programu studiów, harmonogramu zajęć, wykładowców, w szczególności godzin konsultacji i możliwości kontaktu oraz wyników ankietyzacji prowadzonej na kierunku.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Nie
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Nie
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Nie
8.	Sylabusy	Tak
9.	Kompletność sylabusów	Nie
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Tak
12.	Erasmus	Tak
13.	Most	Nie
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Nie
15.	Harmonogram zajęć	Nie
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Nie

21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	Częściowo
-----	--	-----------

Uczelnia prowadzi raz w roku badania ankietowe wśród studentów, mające na celu ocenienie przez nich jakości i dostępności informacji na Uczelni. Dodatkowo w formie zarówno stacjonarnej i zdalnej funkcjonuje anonimowy system zgłaszania uwag, opinii, pomysłów i spostrzeżeń. Jest to tzw. "Skrzynka Hyde Park".

Prowadzone jest również monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości przekazywanej informacji o studiach z poziomu administracji Uczelni. Działania te nie są jednak w pełni skuteczne, gdyż nie doprowadziły do zdiagnozowania brakujących w domenie publicznej kluczowych informacji na temat kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Zapewniony jest częściowy publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej i zrozumiałej informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Brakuje pełnego dostosowania strony do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, jednak oceny te nie prowadzą do zdiagnozowania nieprawidłowości, w szczególności w zakresie nieuwzględnienia w domenie publicznej kluczowych informacji na temat kierunku.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z:

- 1) braku informacji publicznej o zasadach potwierdzania efektów uczenia,
- 2) aktualnym programie studiów, wykładowcach i ich dostępności,

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Uzupełnienie w publicznym dostępie informacji dotyczących aktualnego programu studiów, harmonogramu zajęć, informacji o wykładowcach w szczególności godzin konsultacji i możliwości kontaktu oraz wyników ankietyzacji prowadzonej na Uczelni.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem filologia sprawuje dziekan wydziału. Nadzór nad oceną jakości kształcenia i realizacją procedur wspomagających ocenę jakości kształcenia prowadzi Rektor Wyższej Szkoły Europejskiej, wspierany przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, natomiast organem zajmującym się kontrolą jakości procesu kształcenia, jest Uczelniana Komisja ds. Rozwoju Dydaktyki i Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do zadań kierunkowych zespołów ds. jakości kształcenia, w tym zespołu na kierunku filologia należy wdrażanie procedur, metod i narzędzi oceny jakości i przebiegu kształcenia opracowanych przez komisję uczelnianą, oraz ewaluacja procesu kształcenia na kierunku. Z zespołem na kierunku filologia ściśle współpracuje Prodziekan, koordynujący proces dydaktyczny oraz oceniający stopień realizacji efektów uczenia się na kierunku, oraz pracownicy Działu Wsparcia Dydaktyki, którzy są odpowiedzialni za planowanie zajęć i archiwizowanie dokumentacji. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób i zespołów zostały określone w sposób przejrzysty.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny oparciu o przyjętą w uczelni procedurę tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. Przejęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjętą coroczną uchwałą senatu warunki i kryteria rekrutacji. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje procedurę monitorowania i weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się oraz procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych. Procedury przewidują, że kierunkowa komisja ds. jakości kształcenia wraz z władzami dziekańskimi monitoruje wyniki uzyskiwane przez studentów w sesji egzaminacyjnej, spełnianie standardów określonych dla prac dyplomowych, osiąganie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie zajęć poprzez przegląd prac dyplomowych, prac etapowych, dokumentacji praktyk zawodowych i w oparciu o wnioski ujęte w raportach dotyczących oceny realizacji założonych w programie efektów uczenia się. Procedury te są, jednakże nieskuteczne, gdyż nie prowadzą do zdiagnozowania szeregu nieprawidłowości w kryteriach 1-3.

W ramach przeglądu programu studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych modułów, sekwencji przedmiotów i zgodności treści kształcenia z zakładanymi efektami uczenia się, jak i aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi ogólnymi i szczegółowymi efektami uczenia się. Z przeglądem programu zintegrowany jest przegląd sylabusów, który uwzględnia ocenę zawartych w nich informacji: treści programowych, w tym ich aktualność i spójność z efektami uczenia się, aktualizację zalecanej literatury, wskazywanych metod dydaktycznych, wymiaru zajęć i przypisanych punktów ECTS, zasad oceniania studentów, sposobów weryfikacji efektów uczenia się i trafności ich doboru, warunków zaliczenia zajęć oraz struktury nakładu pracy studenta z uwzględnieniem zajęć zorganizowanych i pracy własnej. Procedury te są jednakże nieskuteczne, gdyż nie prowadzą do zdiagnozowania szeregu nieprawidłowości w kryteriach 1-3.

Ocena programów studiów w założeniu przeprowadzana jest o miarodajne i wiarygodne dane, ale nie prowadzi do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie służy jego doskonaleniu. W kryteriach 1-3 zostały zdiagnozowane liczne nieprawidłowości skutkujące propozycją oceny kryterium niespełnione, dotyczące m.in. koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, treści

programowych, zgodności programu studiów z wymogami określonymi przepisami prawa, realizacji praktyk zawodowych, procesu rekrutacji i procesu dyplomowania.

Na kierunku zapewniony jest skuteczny wpływ studentów na doskonalenie programu studiów. W mniejszym stopniu można to stwierdzenie odnieść do kadry nauczającej, której potencjał nie jest w pełni w tym zakresie wykorzystywany. **Rekomenduje się** pełne, systemowe włączenie w prace nad doskonaleniem programu studiów ogółu kadry nauczającej na kierunku. Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest zapewniony.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jednak ich wyniki nie są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku, ponieważ zakres zdiagnozowanych nieprawidłowości w kryteriach 1-3 w znaczącym stopniu pokrywa się z diagnozą zawartą w raporcie powizytacyjnym z 2015, w którym kryteria odnoszące się do oceny programu studiów i funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia otrzymały ocenę znacząco.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione.

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy z założenia wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Przeprowadzana ocena nie prowadzi jednak do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie służy jego doskonaleniu o czym świadczą nieprawidłowości skutkujące propozycją oceny kryterium niespełnione dla kryteriów 1-3. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, nie są one jednak w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika z nieprawidłowości dotyczących

- 1) nieskutecznego działania na kierunku systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie przyczynił się do zdiagnozowania licznych nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1-3 oraz
- 2) krótkotrwałości działań naprawczych związanych z wynikami poprzedniej oceny programowej PKA, która poskutkowała regresem jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Nie zdefiniowano zaleceń w uzasadnieniu Uchwały nr 953/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 10 grudnia 2015.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W raporcie z poprzedniej oceny programowej kryteria odnoszące się do oceny programu studiów i funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w pierwotnej propozycji zespołu oceniającego otrzymały ocenę znacząco. Po odpowiedzi Uczelni oceny te zostały podniesione i kierunek uzyskał ocenę pozytywną Prezydium PKA. Jak wskazują wyniki bieżącej oceny programowej wskazane w odpowiedzi uczelni działania naprawcze miały w części charakter incydentalny lub deklaracyjny i nie przyniosły w rezultacie trwałych zmian w zakresie zdiagnozowanych wówczas nieprawidłowości.

Przewodniczący zespołu oceniającego
dr hab. Ariadna Strugielska

6. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl